

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Orosházi HARANGSZÓ

XVI. évfolyam 3. szám · 2009 ősze

NÉVFELVÉTEL REFORMÁCIÓ NAPJÁN

MEGHÍVÓ

2009. október 31 -én, szombaton, 10.00 órai kezdettel
az evangélikus templomban
az Orosházi Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium
ünnepi istentisztelet keretében felveszi
Székács József evangélikus püspök nevét.

Igét hirdet: *Gáncs Péter püspök*
Közreműködik: intézményünk énekkara

Összevont oktatási intézményünk neve ezután:
**Székács József Evangélikus Óvoda,
Általános Iskola és Gimnázium**

Istentiszteletünkre mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

Oktatási intézményünk és az evangélikus egyházközség vezetősége

Megjegyzés az első oldalhoz

Vezércikk helyett

Kedves Olvasók, Hittestvérek, Jó Barátok, Jóakarók! Gyülekezeti lapunk első oldalán a másfél évtizede megszokott, ún. vezércikk helyett most egy nagyon fontos meghívó szövege olvasható. Oktatási intézményünk (óvoda, iskola) felveszi a 200 évvel ezelőtt született, s híressé vált Székács József evangélikus püspök nevét. Magyarországi Evangélikus Egyházunk országos vezetősége – az Orosházi Evangélikus Egyházközség lelkes és örömteli egyetértésével – a 2009-es esztendő Székács József Évvé minősítette. Tavasszal tartottuk a Székács Napokat iskolánk dísztermében vendégekkel, és a gyülekezetben is. Vendégek tiszteltek meg bennünket, méghozzá Székács József leszármazottai, és egyik vendégelőadónk volt Zászkaliczky Péter ny. evangélikus lelkész, aki szeretetvendégségen tartott nagyon érdekes előadást Székács József mindennapjairól. (A lelkész úr ak-

kori előadásának előző számunkban elkezdett közlése most folytatódik a II. résszel, lapunk 3. oldalán.)

Már arra is visszatekintünk, hogy idén szeptember 25-én, pénteken délután a Petőfi Művelődési Központ kamaratermében bemutatásra került a „Székács József püspök visszaemlékezései” című napló, amit Dr. Kertész Botond (egyház)történész szerkesztett. A kötetet Koszorús Oszkár helytörténésszel közösen mutatták be. Ekkor a tekintélyes Akadémiai Kiadó által közzé tett kötetet is meg lehetett vásárolni.

A Székács Józsefről született írások, előadások meggyőző módon vázolták fel kiemelkedő alakját, egyéniségét, és nagyon fontos szellemi tartalmat közvetítettek számunkra. Istenszeretet, hazaszeretet, egyházszeretet, emberszeretet – minden tekintetben példaadó egyénisége van az „ország papjának” nevezett Székács Józsefnek, ezért nagyon jó döntésnek tartjuk, hogy oktatási intézményünk a jövőben ennek a kiemelkedő és rendkívüli egyéniségnek a nevét veszi fel. Végleg elfelejtjük, hogy hányas számú iskola is működött az eredeti evangélikus iskola helyén, és reménység szerint gyorsan beépül a köztudatba, hogy „Székács iskola”, vagy „evangélikus Székács iskola”, vagy – közegyházi szinten – „az orosházi Székács iskola”.

Székács József püspök azt is nagyon jól tudta és értette, hogy mennyire fontos az iskolai nevelés mind a haza, mind az egyház számára, ezért az iskolaügyben is jelentős lépései voltak a 19. század közepén és második felében. Méltán nevezük intézményünket ezután Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium néven.

RIBÁR JÁNOS

Emléktábla Székács József püspök tisztelőre

Iskolánk ünnepségéhez kapcsolódik az evangélikus egyházközség és a város tisztelgése is a neves egyházi férfiú előtt, amikor tisztelőre közösen márványemléktáblát készítettünk a templom déli főbejárata mellé kívülrre, jobb oldalon. Köszönettel vettük, hogy a márványtábla készítése költségének felét magára vállalta az Orosháza Város Önkormányzata. (Természetesen a márványtáblán is feltüntetjük, kik készítették a táblát.) Ennek az emléktáblának a leleplezésére szintén 2009. október 31-én kerül sor, a névfelvélt ünnepi istentisztelet záró akkordjaként. Áldást mond Gáncs Péter püspök, a MEE Déli Kerületének püspöke.

Várható jeles események

Reformáció ünnepe

Október 31-én, szombaton, a reformáció napján ezúttal nem tartunk esti alkalmat, tekintettel a délelőtti ünnepi eseményre, illetve arra, hogy másnap, vasárnap délelőtt újra hallgathatjuk Isten szent ígését a 10 órakor kezdődő istentiszteleten.

Temetői istentiszteletek

November 1-jén, vasárnap, 14 órai kezdettel temetői istentiszteletek lesznek a Felvégi és az Alvégi temetőinkben, a szokott helyen. Általában a ravatalozók előtt gyülekezünk. Énekeskönyveket viszünk.

Presbiteri és képviselő-testületi bibliaórák

Minden hónap első keddjén, 17 órai kezdettel tartjuk ezt az alkalmat. A presbitereket és a képviselő-testületi tagokat mindenképpen elvárjuk erre a továbbképzésre, de az alkalmak nyitottak, bárkit szívesen látunk.

Márton-bál

Most már hagyomány, hogy iskolánk rászoruló diákjai érdekében Márton-napi jótékonyági bált tartunk iskolánk dísztermében, amire ebben az esztendőben

november 14-én, szombaton, 19 órai kezdettel kerül sor. Szerdán, november 11-én van Márton napja, de egy bált mégiscsak szombaton lehet könnyebben rendezni.

Luther Márton 1494. november 10-én született és 11-én keresztelték, ezért kapta a Márton keresztnévet, katolikus szokás szerint az aznapi szent nevéből.

Az egyházi esztendő vége

November 22-én lesz az egyházi esztendő utolsó vasárnapja, a rákövetkező héttel befejezzük az egyházi esztendőt. November 29-én, advent első vasárnapján már az új egyházi esztendőt kezdjük meg.

Evangelizációs sorozat és szeretetvendégség

Adventi evangelizációra kerül sor december 3–6-ig (azaz csütörtök estétől vasárnap délelőttig). Hétköznapokon mindig 17 órai kezdettel tartjuk az istentiszteleteinket, vasárnap délelőtt pedig természetesen a megszokott, 10 órai időpontban.

Vendégünk lesz Ittész István ny. evangélikus lelkész. Záró alkalmunk a december 6-án, 15 órai kezdettel rendezendő szeretetvendégség lesz, melyen vendégünk szintén Ittész István lelkész úr.

Székács József emberi arca – II. rész

Minél jobban megismerem Székács Józsefet, a Pesti Evangélikus Egyház 1837–1876 közötti években szolgált egykori lelkészét, a Bányai Egyházkerület 1860–1872 években volt püspökét, annál kevésbé tudom kivonni magamat személyének hatása alól. Az egymásról alkotott véleményünk gyakran szubjektív, egyoldalú, sokszor elfogult. De amit róla el tudok mondani, azt írásai, művei, és nem utolsósorban kortársi vélemények igazolják. Ezen írás befejező részében is arról szeretnék beszélni, ahogyan ezekből kirajzolódott előttem és bennem Székács József egyénisége, emberi arca.

A hazaszeretet is markáns vonás Székács József emberi arcán

Az általa is szerkesztett Protestáns Egyházi és Iskolai Lap 1848. március 19-i száma „A sajtó szabad!” felirattal jelent meg, első oldalán „Ima” című versével. Ebben a szabadságot is Istennek köszöni meg: „Dicsőség legyen a mi Istenünknek, / A mi győzelmünk több mint emberi; Egy hosszú század, azt, mit egy szökő nap / Adott, álmodni sem meri.” A következő szám „az alkotmányos szabadság ünnepére” költött két énekét közli, egyet prédikáció előtti éneklésre, a másikat pedig kimenőre. Amikor kitört a szabadságharc, s a szabadságot már fegyverekkel is védeni kellett, „Harang és ágyú” című cikkében buzdítja az egyházközségeket, hogy harangjaikat szedjék le és küldjék fel Pestre, hogy a kormány ágyút önthessen belőlük, „mert hiszen harangok nélkül is imádkozhatják Istent, de ágyúk nélkül nehezebben mentendjük meg a hazát”. A harangot pótolja otthon szószéken a pap, az iskolában a tanító, a családban az apa érchangja, mely éppen úgy, mint a harang, buzdítsa buzgóságra a híveket Isten és a haza iránt.

Amikor 1848 végétől a válságos idő miatt a lap nem jelenhetett meg tovább, Székács a megszűnő lap utolsó számát egy áldást mondó fohással zárja: „A mindenható Isten pedig, ki minket szent Fia által szabadságra hívott, áldja meg nemzetünk szabadsági küzdelmeit dicsőséges diadallal. Ámen.”^[4]

Nem csodálkozhatunk azon, hogy a szabadságharc leverése után a haditörvényszék idézése elől bujdosni kényszerült. Amikor 1851-ben visszatért Pestre, és beidéztek a katonai törvényszék elé, s bár nyílt bátorsággal és meggyőző erővel védte magát, csak a német nyelvű gyülekezet lelkészének, a mellette bátran kiálló

Lang Mihály lelkészársának köszönhető, hogy nem ítélték várfogságra.

A segítőkészség is végigkísérte életét

Ezt ma szociális érzékenységnek szokás nevezni. Ez a mások iránti segíteni akarás benne önzetlenséggel is párosult. A tanítók fizetését az egyháztanáccsal 1200 forintba emeltette akkor, amikor a saját fizetése 800 forint volt.^[5] A lelkészek fizetésének egy másik része pedig akkor még a kötelezően előírt stóla volt a keresztelések, az esketések és a temetések alkalmával, amit nem mindenki tudott könnyen megfizetni. Székács erről azt írja: „Én ellenben, kezdő fiatal ember, minden szegénynek örömet szolgáltam ingyen”. Ugyanígy gondolkodott Lang Mihály lelkészártsa is, a német gyülekezet

Székács József püspök síremléke

lelkésze. Székács úgy jellemzi, mint aki „e részben a legkitűnőbb ember volt, ki a szegények iránt példás szeretettel viseltette, de egy nagy hiba volt ott, hogy háta mögött egyházfia zaklatta a híveket. Én ellenben világosan és határozottan megmondtam egyházfimnak, ki egyébiránt sem volt kapzsi ember, hogyha megtudom, hogy ő valaha oly családhoz, melynek én a stólát elengedtem, vagy mely az én stólamát fizetni elfeledte, azt kérem meg, azonnal összeszedheti sátorfáját. Igaz, hogy gyakran lettem neveltség tárgyává. Mert midőn oly szegényhez mentem temetni, kinek a stólát elengedtem, 4-5 bérkocsit és mindenféle temetkezési pompát találtam. Erre telt – velem pedig elhitették, hogy földhöz ragadt szegények. De én erre azt feleltem: az az ő dolguk! Ha lelkőkre veszik, hogy csaljanak, végezzenek lelkők ismeretével. Én in-

kább megcsalatom magamat százszor, hogysem egyszer terheljem lelkiismeretemet könyörületlenség vádjával. Ezt mindenki tudta és – sietek megjegyezni – nem volt okom ezt megbánni, még anyagilag sem; mert mit a szegényeknél vesztettem – ha ez veszteségnek mondható –, a gazdagok azt bőven és fölösen kipótolták. Aztán meg a szegények sem olyan hálátlanok, mint sokan hiszik. Sok szegény, ha jobb karba jutott, eljött hozzám, és hálás szívvel fizette meg, mit egykor elengedtem neki.”

Székács József saját élete vezérelvét is megfogalmazta egyik epigrammájában: „A hálátlannál nincs rútabb senki; – kivéve / Azt, ki a jót egyedül hála fejében teszi.”

A Pesti Egyház szegényeinek megsegítésére Ruttkayné Kossuth Lujza közreműködésével megalapította a „Tabitha” egyesületet. Ennek nőtagjai hetenként egyszer azért jöttek össze, hogy a maguk gyűjtötte pénzen vásárolt ruhaanyagokat megvarrják és a gyülekezet szegény családjaihoz eljuttassák. Ez az egyesület egészen a 2. világháború utánig végezte a pesti evangélikusok között a szociális munkát. Idővel kiszélesedett körű tevékenységük látogatásokból, árvaházi felvétel intézéséből, állásközvetítésekből, szegénygondozásból állt, de szerveztek szövő- vagy felsőruha-varrási tanfolyamokat is. Az egyesületi formát a II. világháború után kiteljesedő diktatúra szüntette meg.

Az egymáson való segítséget egész egyházunk feladatává is tette a Gyámintézet felállításával. A szabadságharc és az azt követő önkényuralom miatt eszméje csak 1860-ban valósulhatott meg, amikor megalakult az Egyetemes Gyámintézet, de ennek gondolatát már 1846-ban felvette a Protestáns Egyházi és Iskolai Lap egyik cikkében. Itt rámutatott arra, hogy a protestáns egyház a maga szegénységében mindenkor megfelelt hivatásának a maga erejéből, mert Istenen kívül senki sem segítette. Megadta Istennek, ami az Istené, a császárnak, ami a császáré, s a hazának, ami a hazáé. És e három közül adósai „csupán az Istennek vagyunk. Alapítónk, hitelezőnk csak ő volt. Legyen áldott az ő szent neve!” Azért a jelen nagy szegénységében sem szabad elcsüggedni, mert „a magunk szegényei vagyunk”. Azonban összetett kézzel várni a segítséget nem szabad, dolgozni, munkálkodni kell. Az országhoz folyamodni segítségért nem tanácsos, mert az az egyház, amelyik híveinek segítsége és buzgalma

által magát fenntartani nem tudja, s az országhoz megy koldulni, az a kegyelemfiléléreért szabadságát szokta odadobni. A Krisztus egyházának az állam bőséges adományai ártottak a legtöbbit, mert papjait oly ország uraivá tették, mely e világból való. Ki-ki küldje el a maga felesleges krajcárját a nemes célra, a krajcárok-ból majdan forintok lesznek, s az így begyűlt összegből oda lehetne juttatni, ahol a szükség a legnagyobb.

A Gyámintézet megalakulásakor a császári önkény megakadályozta, hogy német mintára felvegye Gusztáv Adolf nevét, ami később már megtörténhetett. A szocializmus önkényének szintén nem tetszett a svéd király neve, a Gyámintézet szervezetét Gyülekezeti Segélyre változtatták. Ma újra Gusztáv Adolf Gyülekezeti Segély annak a szolgálatnak a neve, amelyet Székács József segítőkészsége indított el egyházunkban. A Gyámintézet 75 éves jubileumán Broschko Gusztáv Adolf Deák téri lelkész mondta Székácsról: „Ha egyebet nem alkothatott volna, csak a gyámintézetünket, akkor is örökre beírta volna nevét egyházunk történetébe.”^[6] Stalán egy újabb revízió alkalmával visszatérhet énekeskönyvünkbe a Székács által írt gyámintézeti ének is: „Éleszd Isten, bennünk erőddel / A szeretet alvó tüzet; / Hogy a részvétnek szent örömmel / Oszthassuk áldott gyümölcsét; / S ha egy tag fájdalmi nagyok, / Gyógyítsák az összes tagok.”^[7]

Mélyen hívő ember volt

Nem csak lelkészi szolgálataiban nyilatkozott meg Székács József hite, de mindennapjaiban is. Egész élete tanúskodik erről, ezekből is csupán néhány kiragadott példát ismertetek. Tizenhét éves, mikor kocsin Orosházáról Csongrádig vitte apja és Mihály bátyja, ott halászkra bízta, akik halat szállító szekereiken elvitték Pestig. Onnan ugyancsak szekereken juttott el Sopronba, utazva hosszú napokig. Három évig nem látta szüleit, testvéreit, otthonát. Csongrádon az utolsó házig elkísérte a hazafelé induló kocsit és hosszan integetett utána. Az elválásra így emlékezik vissza: „Otthon midőn anyámtól és testvéreim s rokonaimtól váltam el, némi álszéken is tartóztatott, hogy nagyon ne sírjak; de itt amint atyámat és Mihály bátyámat láttam elvágatni a kocsin s idegenek között, mint idegen egyedül maradtam – keservesen kísírtam magamat s örültem, hogy emberek nem látták siralmamat, csakis azon Isten kibem mindig bíztam, s ki tudója volt, hogy siralmam szívemből fakadt.”

Hite sugárzik igehirdetéseiből. Lehetetlen erről részletesen beszélni, legyen elég csupán egyetlen prédikációjának üzenetére utalni. Árvízi beszédét 1838. április 1-jén mondta el, alig két héttel a jéges ár le-

vonulása után. A veszteségüket hordozó emberek a templomba még sáros utcákon, összerogyott házak között jöttek a veszteség kétségbeesett terhével. Ebből a helyzetből csak az élő hit található kiutat. Az akkor alig négy hónapja beiktatott lelkész igehirdetése vigaszt, erősítést és kapaszkodót sugárzott: „Reményünk nem fog megszégyeníteni, mert Isten van felettünk ő a jelenben nem hagy elmerülni, s szent keze véd bennünket mindenha. Építsünk reá s nem építünk fővényre, támaszkodjunk reá, mert ha az Úr nem védi a várost, az ő hiába vigyáz. [...] Veszteségünk nagy, nyereségünk nagyobb. Amen.”

Hite sugárzik imádságaiból is. Mikor az 1859. december 15-én, a pátens elteni tiltakozás tárgyában összehívott gyűlésen megjelent csendőrhivatalnok közölte a gyűlés elnökével, hogy vagy oszlassa szét a gyűlést, vagy mint foglya kövesse őt, akkor Székács József szólalt meg: „Ez erőhatalom, ez ellen nincsen fegyverünk, mint legfőlebb az imádság.” Az imát az idős egyházi elnöknek kellett volna elmondania, de ő kérésre Székács Józsefnek tekintett. Az imádság utóbb leírásra is került. Az alkalmon jelen volt a későbbi egyháztörténész, Zsilinszky Mihály is. Ő az eseményt úgy idézi fel, hogy az imádság hatását tollal leírni nem lehet. „Soha ilyen rögtönzött imát nem hallottam, mely annyira megrázta volna a szívet és velőt egyaránt; melynek hallatára a kormány fegyveres durva eszközei ott állottak tehetetlenül, könnyes szemekkel és remegő karokkal, míg a vallásos és hazafias lelkesültség legszentebb tüzetől ihletett egyháztalagok égbekiáltó némasággal oszoltak el.”^[8] Később a pátens ügyében Bécsben megjelent küldöttséget a császár nem akarta fogadni, így Rechberg miniszterelnöktől dolgukat el nem végezve oszlottak el. Székács így emlékezik vissza erre: „Előbb azonban hogyszem ezt tenőnk, illő, hogy buzgó imádsággal fejezzük be sikertelen, de híven és egyházunk javára tiszta lélekkel irányult működésünket. Ez az imádság ismét nekem jutott, mintha tudták volna, hogy nyilván és titkon alig imádkozott egyházunk megmentéséért e nehéz időkben többet és forróbban valaki, mint én.”

Gyülekezeti munkájára és mindarra, amit életében elvégezhetett, már idős korában írt visszaemlékezései végén így nézett vissza: „Híven előadtam mi ezekben osztályrészülnékem jutott, de tartozom az utókoraknak azon vallomással, hogy mindezt oly mértékben el nem érjük vala, ha a gyülekezet legjobbjai nem gyámolítottak volna. Nem adhatok hálát eléggé Istennek, azon kegyelmeért, hogy így megsegített; hogy köztem és a hívek között lényeges összeütközés soha nem volt; hogy a hívek megbíztak bennem s

becsületesen támogattak mindenkor; hogy irántam és családom iránt folytonos és gyengéd figyelemben nyilatkozó szeretettel viseltettek; hogy azon méltán irigylett lelkészekhez tartozom, kiket hívei a megbecsülés, az elismerés karjain hordoztak mindenkor és még ellenségei is örömet tettek azon vallomást, hogy kevesebb, vagy nagyobb sikerrel, de mindenkor híven teljesítettem kötelességemet. A dicsőség mindezekért az Istené, kinek neve legyen áldott mind örökkön örökké. Amen.”

Székács József azok közé tartozott, akiknek az élete és a hite egy

Egyéniségének egyik legmegragadóbb vonása ez. Ezért volt hiteles ember. Hitét élete igazolta.

Hite meghatározó volt fiatal nevelői korszakában is. Pesti lelkésszé történt megválasztása után Székács József három hónapra még visszament a Nikolics családhoz, ahol korábban évekig nevelő volt. Ez a család rokoni kapcsolatban állt a szerb fejedelmi családdal. „Ezen időbe esik azon jelenet is, melyet az 1867-ben meggyilkolt Milán szerb fejedelem – akkor mintegy 13-14 éves fiú – sohasem feledett el. Csak annyira emlékszem, hogy inasát dühében és pedig ártatlanul felpofozta, megrugdalta, stb. Jefrem (= a fiú édesanyja) elkeseredetten s szinte bosszúsan a szobámba hozta a fiút, hogy büntessem meg, szabadon, legjobb belátásom szerint. En a fiút leültettem, s vele nyugodtan elbeszéltem az egész esetet, aztán socratic (= szókratészi módon, azaz irányított párbeszéddel) vele együtt megbíráltam, kiemeltém az emberi méltóságot, melyet tisztelnünk kell, s melyet ő a szolgánál oly megbocsáthatatlanul lábbal tapodott, a haragot, amely elvette az eszét, az önuralmat, mely nélkül hivatását a legkevésbé teljesítheti, mint fejedelem; a kötelességet bocsánatkéréssel tenni jóvá a megtörtént sérelmet, stb. Persze a fiú mindig azt várta, hogy mikor fogom már a botot – de büntetésül azt szabván neki, hogy az inasa előtt vallja be, hogy méltatlan volt iránta és hogy ezt fájjalja – ez eleinte nem ment a fejébe s midőn hozzá tévém, hogy Jefremtől is bocsánatot kell kérnie s fogadást tennie, hogy többé ily magaviselettel nem szomorítja meg, stb, stb. Végre a gyermek kimondhatatlanul fájdalmas sírásba tört ki. Aztán szünet állván be, nyakamba borult, és kért, hogy vele mennék, s nem csak hogy mindent megtett, amit kívántam, de azt is fogadta, hogy mátol fogva jó ember leszen. E nap-tul fogva csudálatos ragaszkodással viseltetett irántam” – említi az esetet Székács azzal, hogy maga az egész jelenetet el is feledte volna, ha két évtized után maga Milán, már mint szerb fejedelem, nem

✎ juttatja eszébe. A fejedelem az eset után 22 évvel egy levél kíséretében küldte el trónörökös unokaöccsét Pestre, Székácshoz. Levelében a következőt kérte: „venném magamhoz néhány évre Constantinovics Sándort s neveljem őt azon elvek szerint, melyekre őt Mehádián tanítottam”. Székács nem is értette, mire hivatkozik, amíg a fiú anyja fel nem világosította, „elbeszélvén, miként a fejedelem nemcsak élénken emlékezik a Mehádián töltött hetekre, hanem sok alkalommal élénken és örömet beszél el bizalmas körökben, hogyan tanítottam én őt emberségre”.

A hit és az élet egységét várta el szolgatársaitól is. Sok szatírája közül az elsőben minden felekezetű lelkészársaihoz fordul. Szatírája nem maró gúnnyal támadja őket, emberi gyengeségeiket mégsem hallgatja el: „Óh, a papnak sokat kén' tudnia! / Vagy tán inkább: sokat kén' tennie! / Vagy tán még inkább: azt is, emezt is! / A főparancsot tudni nem nehéz: / Istent szeretnünk mindenek felett, / Embertársainkat, úgy mint önmagunkat, / Ezt tudni szép, de teljesíteni szebb, A példát tőlünk várja a világ...”^[9] Szolgatársainál mindig számon kérte, ha hitük és életük nem fedte egymást. Lelkészársai között több is volt, akik az egyházi autonómiát sértő császári rendeletet, a pátenst óvatosságból, vagy a várható megtorlás következményeitől való félelemből elfogadták volna, egyes esetekben egyenesen védelemben is vették azt. Az esperességi gyűlésen Székács élesen elítélte a pátenst kérdésében hallgatni akaró lelkészársait: „az ellen nincs más fegyverünk, mint a tiltakozás; hogy ily eldöntő pillanatokban a hallgatás legszentebb jogaink elárulása, s így kiáltó bűn volna; hogy ránk nézve azon kérdés – melyet itt többen feltettek, hogy tiltakozásunknak nem lesz eredménye – mellékes dolog, itt a fő dolog az, hogy mit mond lelkiismeretünk, ez pedig nem mondhat egyebet, mint hogy tiltakozzunk.” Ha pedig emiatt a gyülekezetekre megtorlás várna, akkor „a gyülekezet méltán megvárja a lelkész-től, hogy azt mellével fedezze, miként, hogy a gyülekezet is, mint egy férfiú álljon a lelkész mellett és mögött. Mert ha ily eldöntő percekben magára hagyjuk azon gyülekezetet, melynek jótéteményeit élvezzük, az Úr jellemzése szerint nem pásztorok vagyunk többé, hanem béresek.” Majd más ország történelmi példájára utalva, amikor az állam a protestánsokat, s különösen ezek lelkészeit pénzzel kényeztetve le, kérdése lelkészársai felé lelkiismeret-vizsgálattá mélyült, hogy magatartásuk mögött nem a jutalom reménye húzódik-e meg? Volt lelkész, aki tiltakozása jeleként elhagyta a gyűlést. A többség Székács mögé állt, megértve, hogy nem cselekedhet lelkiismerete ellenében.

Az élet és a hit egysége élete minden napos helyzeteiben is tükröződik nála. Amikor valaki életében „nem igazolható tettekért” kapott anyagi előnyöket látott, akkor ő a tiszta lelkiismeretében találta meg lelki békéjét.

Székács József sem volt, nem lehetett hibák nélkül való

Az eddigiek mintha azt igazolnák, hogy tökéletes ember volt, hiszen csak jót mondtunk róla. A kép azonban csak akkor teljes vele kapcsolatban is, ha nem hallgatjuk el emberi gyarlóságait sem. Annál is inkább, mert ilyenekre maga is utal, és ezzel válik visszaemlékezése hitelesebbé is. A gyónásnak is beillő önjelentés ott fogalmazódik meg, ahol a házasságkötéséről ír, hogy ti. mit mérlegelt akkor, amikor magának feleséget keresett. Erről így tesz vallomást: „Ismertem magamat, mint aki a csendes magány és csendes foglalkozás barátja voltam mindig, s így oly nőt nem használhattam, aki időmet udvarlás és turbékolás végett hosszan igénybe vette, vagy egy sereg rokonságot hozott volna a nyakamra, hogy lakásomon hemzsegenek az atyafias látogatók. Aztán mi tagadás benne, amely mértékben szerettem a nyilvános tárgyalásokban az ellentmondás ostromát, épen oly kevésbé szerettem az ellentmondást

otthon, hol én jó vagy rossz szokásaimat souverain hatalommal vittem keresztül, s jól esett, ha e részben, ha fejcsóválva is, meglapultak előttem enyéim.” Nem szívmengető önjelentés ez és baljós előjel is lehetne egy párkapcsolatra nézve. Házassága mégis páratlanul szép lehetett: „Most 36 esztendő után megindult kebellem tehetem azon vallomást, hogy e házasságot soha sem volt okom megbánni; sőt áldom az Istent, hogy nekem Juliskám-ban egy ily hű, gondos, okos, gyengéd nőt, gyermekeimnek benne ily páratlan anyát ajándékozott. [...] Voltak koczkodásaink is, mi rendszerint onnan származott, hogy mind a ketten nagyon idegesek voltunk. Ezen úgy segítettünk, hogy szabály gyanánt állítottuk fel, miként egyszerre ketten soha sem haragszunk, hanem csak akkor beszélünk egymással, ha a harag már lecsillapult. Ennek két jó oldala volt, az, hogy a duzzogónak soha sem volt alkalma feleselést idézni elő és hogyha aztán helyre állt a nyugalom, akkor rendesen azt találtuk, hogy a dolog oly egyszerű, oly jelentéktelen, hogy bizony kár volt volna duzzogni miatta.”

Mindenki élete emberi gyarlóságokkal is terhes, ideges órákkal és „koczkodásokkal” is. Az ő élete is. Érte talán jogos elégedetlenség is képviselői szereplésével kapcsolatban, amelybe beletartozott a ✎

zvegy Székács Józsefné született Vörös Julia egy saját nevében, mint elhalt fia Székács Gyula özvegye szül. Jackson Edith és ennek gyermekei Gyula és Irma nevében, továbbá fia Székács István, ennek neje szül. Tuczentaller Irma és gyermekeik Melanie, Etelka és Juliska; fia Székács Ferencz, ennek neje szül. Lenk Iлона és gyermekeik Elemér, Aladár és Irén; nemkülönben leányai Székács Etelka férj. Győry Vilmosné és gyermekei Margit, Iлона, Loránd, Elemér és Sarolta; Székács Irma férj. Dr. Kiss Jánosné és gyermeke Edith nevében; végre fia Székács Béla nevében szomorodott szívvel jelenti férjének, illetve atyjuk, ipjuk és nagyatyjuknak

SZÉKÁCS JÓZSEF

hit- és bölcsészettudornak,

a pesti magyar ajku ág. hitv. evang. egyház lelkészének, a bányakerületi egyházkerület volt superintendensének, a magyar tudományos academia tiszteleti — a „Kisfaludy” társaság rendező tagjának, (olt. országos képviselő és a Lipót rend lovagjának,

élete 68-ik, boldog házasságának 37-ik s egyházi hivataloskodásának 39-ik évében 1876. évi július hó 29-ik napján, esti 3/10 órakor hosszas szenvedés után történt gyászos kimúltát.

A boldogultnak hült tetemei f. évi augusztus hó 1-ső napján d. u. 5 órakor fognak a (IV. kerület, Deáktér 3. sz.) alatti házból a kerepesi-út melletti temetőbe az evang. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni.

Budapest, 1876. évi július hó 30-án.

BÉKE HAMVAIRA!

’67-es kiegyezés is, amelyik évben a királyi tanácsosi címet és a Lipót-rend lovagja kitüntetését is kapta. Ez is szült elégedetlenséget. Ember volt, rossz szokásokkal is, a tévedés jogával is, Isten bűnbocsánatára szorult. De így jön hozzánk Székács József még közelebb. Azokat az imádságait sem csak a teológiai képzettség mondatta vagy íratta le vele, hanem szívének indítása, amikor bűnvallással állt Isten elé: „Vétkeztem, Uram... ne szállj pörbe velem, mert így meg nem állhatok... te javítsd ki, amit én helyrehozni gyarló és elégtelen vagyok.”^[10]

Befejezés

A fenti előterjesztés három alkalommal elhangzott előadások összegzése, amelyekben az egyes mondanivalók részben külön hangzottak el, illetve az előadások közötti átfedéseket a más hallgatóság menti. A három alkalom közül az egyik Budapesten volt 2009. február 8-án, a Deák téri gyülekezetben, Székács József születésének bicentenáriumán tartott emléknapon. A másik két alkalom Orosházán volt 2009. március 28-án és 29-én, az Orosházi Evangélikus Gimnáziumban és az orosházi gyülekezet szeretetvendégségén. Az előterjesztésekben nem vállalkozhattam többre, mint Székács József

műveiben és élete eseményeiben tükröződő néhány arcvonásának megrajzolására. Tudom, hogy az általam róla rajzolt portré vázlatos, és nem csak az előadások idői korlátai miatt. Az esetlegesség elsődleges oka: csak azt mondhattam el, amilyen mélységig eddig megismerhettem őt. Ezért csupán utalni tudtam gazdag irodalmi, vagy korábban ugyancsak közismert szónoki tevékenységére. Nem szoltam a megindult protestáns teológiai intézetbeli tanári működéséről, ahol egyházi szónoklattant, újtestamentumi exegézist és neveléstant adott elő. Az általa szerkesztett folyóiratok^[11] anyagának és cikkeinek teljes feldolgozása is el nem végzett feladat még, éppen úgy, mint püspöki egyházkormányzati szerepének feldolgozása. Ezekon túl is még sok olyan terület van, amelynek alaposabb ismerete tovább gazdagítaná, színesítené és mélyítené el Székács József máig ható jelentőségét és személyiségének vonásait. Mindez egy túlságosan gazdag életműre utal, amelyik nem fér bele egyetlen emléknaphoz vagy előadás keretei közé.

ZÁSZKALICZKY PÉTER

^[4] *Protestáns Egyházi és Iskolai Lap*, 1848. december 31.

^[5] *Benkő István: Székács József élete és irodalmi munkássága. Marosvásárhely, 1901.*

^[6] *Emlékfüzet a magyarhoni Gusztáv Adolf Gyámintézet 75 éves jubileumáról: 1935. november 13–15.*

^[7] *Keresztyén Énekeskönyv 275. éneke.*

^[8] *Zsilinszky Mihály: Dr. Székács József evang. püspök 1809–1876, Budapest, 1909, 39.*

^[9] *Protestáns Egyházi és Iskolai Lap*, 1844. évi utolsó szám.

^[10] *Imádságok és buzgólkodások evangélikus protestáns keresztyének számára, Pest, 1866.*

^[11] *Protestáns Egyházi és Iskolai Lap, Protestáns Lelkészi Tár, Lelki Kincstár.*

A lábjegyzet nélkül közölt idézetek forrása: Székács József püspök visszaemlékezései, szerk. Kertész Botond, Budapest, 2009.

Székács József egyházépítő hétköznapijai

A szabadságharcot megelőző és az azt követő évtized a Pesti Egyház történetének egyik legmozgalmasabb és legnehezebb időszaka volt. Amikor 1837-ben a gyülekezet megszervezte az állandó magyar lelkészi állást, s arra az orosházi születésű, magas képzettségű Székács József tudós, fiatal lelképásztort nyerte meg, a reformeszméket képviselő irodalmi körök vezető egyéniségei egyre gyakrabban fordultak meg a paplakban. A Pesti Magyar Egyház felvirágzása, s kiváltképpen gimnáziumának fejlesztése, a budai filia önállósítása nagy részben az ő működésének eredménye. Az Egyetemes Gyámintézet megteremtésében is kiváló része volt.

Dr. Székács József szuperintendens^[1] 1867-ben a szécsényi evangélikus gyülekezetnél tett egyházlátogatásának jegyzőkönyvében olvasható, hogy Székács a gyülekezet szegénységének ismeretében Szécsény mielőbbi anyásítását (önállósítását) szorgalmazta, mert helyzetüket ismerve éles szemével belátta azt, hogy ha Szécsény elvész, utána megy a körülötte elterülő nagy szórvány is.

Ehhez járult még, hogy éppen a vizitáció idején maradt a gyülekezet lelkész

nélkül. A megürült segédlelkészi, s ehhez kapcsolt tanítói állásra alkalmas személy keresését, 1867. március utolsó napján megtartott egyházi gyűlésen, Pulszky Ferenc^[2] helybeli birtokos vállalta magára, aki – hogy kötelezettségének megfelelőhessen – a közgyűlés után nyomban Dr. Székács József bányakerületi püspökhöz fordult kéréssel, hogy a megürült lelkészi-tanítói állásra, egy teológiavégzett, s alkalmas egyént ajánlana.

Székács püspök Simonides Jánost, az Orosházán tanári minőségben működő hitjelöltet ajánlotta. A gyülekezet Simonidest próbabeszéd tartására hívta meg, noha őt barátai lebeszélteni akarták, s Szécsénytől ijesztették: mindazáltal a meghívást elfogadta, s ott megjelenván próbabeszédét 1867. április 21-én, húsvét első napján meg is tartotta. A gyülekezet pedig őt – e próbabeszéde utáni közgyűlésen – egyhangúlag azonnal megválasztotta segédlelkészének, 450 forint évi fizetéssel. A megválasztást Simonides János megköszönte, de el nem fogadta, nem az egyház nagy szegénységét vette tekintetbe, hanem mivel látta azt, hogy itt azonnali munkáskezekre volna szükség. Őt pedig lelkiismerete állásához kötötte,

nem hagyhatván el Orosházát mindaddig, míg a tanévet növendékeivel be nem fejezte.

De mert a gyülekezet ragaszkodott személyéhez, a kérelemnek végtére is engednie kellett, lemondva jövedelmező állásáról, s az őt kecsegtető minden kilátásról, mintha a gyülekezet élére állítása nem is annyira emberek, mint az isteni gondviselés munkája, akarata lett volna.

A választás után Simonides János – Orosházára jövet – Budapesten felkereste Székács Józsefet, aki bár őt Szécsénybe ajánlotta, de egy korábbi eset miatt mégis neheztelt reá. Ugyanis 1864-ben, amikor Németországból hazajött, a Szegeden megürült papi állásra Székács felhívására sem volt hajlandó pályázni, miért is őt a püspök gazdag parókiára, húsos faze-kakra vágyónak mondta és tartotta. Anál inkább kifejezte megelégedését, amikor megtudta, hogy ajánlatára, s mintegy megbízására, a szécsényi állást elfogadta, ahol pedig szerinte is, az anyagiakban alig várakozott rá más, mint víz és száraz kenyér.

Simonides János, mint már az egyház költségén, 1867. július 21-én, Pesten felszentelt lelkész, három nap múlva elfog-

lalta lelkészi-tanári állomását, s ezzel megkezdődött a mozgalom Szécsény önállósítása ügyében.

Székács József Simonidest az önállósítás ügyének megoldásában serkentette, bátorította. A soron következő augusztusi egyházi gyűlésen Székács József személyesen is részt vett, s kifejezést adott reményének, hogy a nagylelkű Pulszky család e célra az eddigieknél még nagyobb áldozatokat is fog hozni. Az önállóság megvalósítása, a szörványokkal való kiegyezés a szükséges feltételek biztosítása, csak többévi áldozatos szervezőmunka révén valósulhatott meg.

Végre 1869. január 20-án Szécsény az önálló egyházak sorába emelkedett, s ugyanekkor az eddigi segédlelkészi minőségben működő Simonides Jánost a gyülekezet egyhangúlag rendes lelkészének választotta meg.

Mint lelkész 30 év alatt az esperességben is különféle hivatalokat viselt: az esperességi gyámintézetnek sok évig jegyzője, a szécsényi körnek dékánusa, szintén az esperességnek éveken át al-, majd főjegyzője, majd pedig helyettes alesperese volt. Egyes események ismertetésén kívül irodalommal is foglalkozott, több beszéde jelent meg egyházi beszédgyűjteményekben és szakközlönyökben.

Simonides János Hódmezővásárhelyen született, 1836-ban. Szülei Simonides József és Bényey Zsuzsanna hódmezővásárhelyi magánzók voltak. Elemi iskoláit szülőföldjén végezte. Ezután a szarvasi gimnáziumba lépett, ismét a nyolc osztályt végezte.

1858-ban Sopronba ment, ahol kétévi teológiai kurzust bevégezve a kandidátumot is letette. S mivel a soproni teológiai kurzus után szorult anyagi helyzete miatt külföldre nem mehetett, 1860-ban a pesti egyesült protestáns teológiai intézetbe lépett, főleg azért, hogy az akkor ott működő kitűnő egyéniségeket hallgathassa, s magát egyik-másik teológiai tárgyban tökéletesíthesse.

Pestről 1861-ben nevelőnek hívták meg Nikolics Péter házához, Rudnára (Temes vármegyébe). Itt ilyen minőségben két évet töltött, 1863-ban a jénai egyetemre ment. Jénából, ahol egy évig tanult, az egyetemi szünidők alatt tapasztalatszerzés végett több más vidéken is megfordult. 1864-ben Thüringián, s a Rajna vidékén át tért vissza Magyarországra.

Röviddel visszatérése után Orosházán választották meg egy magánintézet két első és második latin osztályú tanárának. Orosházán 1864-től 1867-ig tanított, a német nyelvet is beszélte.

*Emléktábla
a szécsényi templomban:*

SOK ÉVSZÁZADOS ÁLMÁBÓL
ÚJ ÉLETRE KELTŐI
DR. PULSZKY ÁGOST^[1]
EGYHÁZFELÜGYELŐJE (1846–1901)
ÉS SIMONIDES JÁNOS
LELKIPÁSZTORA (1835–1912)
EMLÉKÉNEK A HÁLÁS SZÉCSÉNYI
EV. GYÜLEKEZET 1929.

Összeállította:

VERASZTÓ ANTAL

^[1] *Superintendens: A magyar protestáns egyházakban a püspök címe volt a 19. század végéig, mert az állam nem volt hajlandó a püspöki címet elismerni.*

^[2] *Pulszky Ferenc (Eperjes, 1814 – Budapest, 1897) író, politikus, régész kritikus, szécsényi birtokos. (Részletes életrajza: Az Új Magyar Irodalmi Lexikonban olvasható.)*

^[3] *Pulszky Ágost, (Bécs, 1846 – Bp. 1901) jogfilozófus, író. P. Ferenc fia. (Életrajza uo.)*

Tervezett őszi programok a leánygyülekezetekben

Szentetornyán:

- hétfő és kedd délutánonként (felváltva két helyen) házi bibliaórát tartunk;
- havonta gyermekalkalmak lesznek, játszóház és kézműves foglalkozások (magyar és a cigány gyermekeknek egyaránt);
- adventi időszakban hetente tartunk alkalmakat a gyermekek számára. Ilyenkor felkészülünk a karácsonyi ünnepra;
- ifjúsági bibliaórákat szervezünk a fiataloknak. Hídeg időben ez a fűtés-átalakítás függvénye;
- részt veszünk a fiatalokkal az országos ifjúsági EKE-hétvégén, Piliscsabán, november 27–30-ig;
- október 17-én országos cigánymissziós nap lesz, ahol a szentetornyaiak is bemutatkoznak.

Rákóczi-telepen:

- hétfőnként kéthetente bibliaórát tartunk az újonnan épült gyülekezeti teremben. Ez az alkalom a tavalyi felnőtt konfirmandusok számára különösen ajánlott. A bibliaóra előtt Luther Kiskátéja alapján konfirmandusóra lesz;
- adventi időszakban lesznek gyermekalkalmak. Itt van hitoktatás, így hetente találkozom a gyermekekkel;
- tervezünk szalonnasütést családoknál és szeretetvendégséget adventben;
- gyermekek számára október 24-én lesz egy egynapos kirándulás Szolnokra (felnőtteknek tavasszal volt Fazekasvarsáandra).

Kardoskúton:

- kétheti rendszerességgel, családoknál bibliaóra.

Heti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- vasárnap 8.30-tól istentisztelet Szentetornyán; 10.00-tól Rákóczi-telepen; 14.00-tól Kardoskúton (itt kérdéses az időpont).

Kétheti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- hétfőként 17.00-tól gyülekezeti bibliaóra Rákóczi-telepen, előtte konfirmandusóra (Péter apostol élete);
- hétfőként 17.00-tól házi bibliaóra Gyökeresben, a Petrilla családnál (Machintos: Elmékedések Mózes öt könyve felett);
- keddenként 16.00-tól házi bibliaóra Szentetornyán, Szabó Józsefné presbiter testvérünkénél (hegyi beszéd);
- keddenként 17.00-tól házi bibliaóra Kardoskúton, családoknál (hegyi beszéd);
- szombatonként 17.00-tól ifi óra Szentetornyán.

Havi rendszerességgel tervezett alkalmak:

- szombaton játszóház és kézműves foglalkozás Szentetornyán.

Kétheti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- pénteken szalonnasütés Rákóczi-telepen, a Hack családnál;
- szombaton/vasárnap szeretetvendégség valamelyik leánygyülekezetben.

Az 1956-os forradalom orosházi evangélikus áldozatai

Szomorúság tölti el szívünket, mikor újabb és újabb kiadványok megjelenésekor azzal szembesülünk, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc orosházi embervesztése egyre nő. 1990-ben négy, 2006-ban már 6 áldozatot ismertünk. Napjainkra, az 53. évfordulóra 9 fő nevét sikerült összeszedetnünk a különböző névsorokból, adattárakból. Olyanokét, akik itt születtek, életük egy szakaszában Orosházán éltek és a forradalmi eseményekben, illetve annak következtében veszítették életüket.

A magyar nép 1956. október 23-tól november 4-ig világtörténelmet írt. Az 1944-et követő tizenkét esztendő után 12 napra felemelte a fejét, kiegyenesítette a gerincét, szabadon lélegezhetett.

Mi történt? Az orosházaiak a rádióból értesültek arról, hogy a Parlament előtt többszázévezres tömeg tüntet. A nép ledöntötte a zsarnokság jelképének tartott Sztálin-szobrot, majd a Magyar Rádióhoz vonultak. Miután itt nem olvasták be a követeléseket tartalmazó 12 pontot, elszabadultak az indulatok. A magyar nép követelte az elmúlt korszak bűnös politikussainak, Rákosi Mátyásnak, Gerő Ernőnek és társaiknak azonnali felelősségre vonását, ügyükben nyílt tárgyalást. Követelték a megszálló szovjet csapatok azonnali kivonását, az egypártrendszer megszüntetését, a titkos választások kiírását. A magyar föld, ipar és mezőgazdaság termékei a magyar nép rendelkezésére álljanak. Követelték az összes politikai perek felülvizsgálatát, az ártatlanul elítélt politikai foglyok azonnali szabadon bocsátását, a teljes vélemény- és sajtószabadság azonnali biztosítását. Nem utolsósorban azt is szorgalmazták, hogy a zsarnokság és az önkény feltétlenül kiszolgálóját, a magyar nép ellenségét, az Államvédelmi Hatóságot azonnal fel kell oszlatni.

Ilyen és ehhez hasonló követelések hangzottak el, amikor – máig tisztázatlan körülmények között – a Magyar Rádió ör-

zésére kivezényelt karhatalom és az épület ÁVH-s védői a tömegbe lőttek. A tüntetők közül sokan fegyvert szereztek, megkezdtek a Rádió ostromát. Kitört a fegyveres felkelés, amely átterjedt az egész fővárosra, majd október 24-én hajnalban, a szovjet csapatok megjelenésével szabadságharcra alakult.

Sok orosházi részt vett a harcokban, sokan Budapesten dolgoztak, tanultak vagy éppen a hatalom védelmére vezényelték oda őket.

Október 24-én két orosházi halt meg:

– FÖLDESI Zoltán (1929) a Petőfi Akadémia tanára, akit a Rádió védelmére rendelték ki, ott vesztette életét.

– MAJZINGER András (1936) szintén Budapesten, a VI. ker., Lenin krt. 61. sz. házban a harcok véletlen polgári áldozata lett.

Október 25-én szintén két orosházi fejezte be életét:

– BOZVÁRI Imre (1934) határőr, akit az orosházi határőrökötől a fővárosba vittek, és a VII. ker., Gorkij fasor 11. épület előtt többrendbeli lőtt sérülés következtében halt meg.

– LEHOCZKY Árpád (1927) repülőgép-vezető szintén Budapesten, a IX. ker., Nagyváradi tér 1. ház előtt, az utcai harcokban, mellkasi lövés következtében vesztette életét.

Valamint: KOCSIK József (1936) Budapesten élő, Orosháza, Huba u. 26. sz. alatti lakosnak bejegyzett segéd munkás november 4-én, a XIII. ker., Madarász u. 14–16. alatt lőtt sebekből halt meg. KISS István (1914) artista pedig Budapesten, a VIII. ker., Bacsó Béla u. 25. szám alatt november 6-án fejezte be életét.

A hat, fővárosban elhunyt orosházi mellett egy köztisztviselőben álló helyi család fia, PUSZTAI Sándor (1936) Dunapentelén lakott, mikor október 27-én a Ki-

egészítő Parancsnokság épületénél lelőtték.

KOVÁCS Zoltán (1905) Békéscsabán halt meg, november 4-én, szovjet csapatok bevonulásakor.

SZENDI HORVÁTH József (1922) pedig a forradalom leverése utáni időszak egyetlen orosházi áldozata, 1957. január 4-én lőtték le.

Jelenleg a fenti 9 orosházi áldozatról tudunk. Közülük – tudomásunk szerint – hárman evangélikusok. Mivel evangélikus lap vagyunk, róluk bővebben szólnunk.

Legidősebb közülük Kovács Zoltán (Orosháza, 1905. január 1). Szülei: Kovács Sándor kereskedő és Aradi Emília. Keresztelési anyakönyvünkől tudjuk, hogy Kovács Andor lelkész keresztelte meg. Életpályáját kevésbé ismerjük, az biztos, hogy fődrász szakmát tanult és 1931. július 20-án, szintén evangélikus templomunkban házasságot kötött az Amerikában született, 20 éves Losonczy Margittal. A vőlegény a Torkos Kálmán (ma Ady Endre) u. 11., a menyasszony a Nyílt (ma Oláh István) utca 45. szám alatt lakott.

1956-ban Békéscsabán, a Megyei Kiegészítő Parancsnokságon dolgozott,

mint őrnagy, az adminisztrációs és gazdasági osztályt vezette. Mivel elérte a korhatárt, nyugdíjazásra javasolták. November 4-én hajnalban fegyverroponásra ébredt, öltözködni kezdett. Felesége és velük lakó édesanyja marasztalta a bizonytalan helyzetben, ő azonban azt mondta: „Katona vagyok. Köt az esküm. Mennem kell!” A ködös hajnali sötétségben futva közelítette meg munkahelyét, azonban egy harckocsiból lelőtték. Súlyosan megsebesülve még elérte a Kiegészítő Parancsnokság épületét, de a zárt ajtón nem tudott bejutni, még egy sorozatot kapott. Órákig feküdt a földön, végül elvérzett.

és Pálka Ilona. Hogyan nőtt fel apa nélkül, hogyan lett artista, milyen pályát futott be, nem tudjuk. Még az internet sem segített, ott sem találtunk erre vonatkozó adalékokat. Pedig bizonyára érdekes élete lehetett, amíg 42 éves korában, lakóhelyén, Budapesten a VIII. ker., Bacsó Béla utca 25. alatt becsapódott egy akna. November 6-a volt. Otthon lehetett a lakásában, mikor életét vesztette, ugyanis a lakóhelye és a halálzásának helye ugyanaz. Bizonyára ő is a forradalom vértlen polgári áldozata.

Szendi Horváth József Orosházán született, 1922. február 2-án, tősgyökeres orosházi család leszármazottként. Szülei: Szendi Horváth József és Jankó Etelka. (Róla közöltünk egy portrét az Orosházi Harangszó 2006. őszi lapszámának 7-8. oldalán). Törekvő szüleinek szép kis földbirtoka volt Kiskirályságon, ő maga is szeretett gazdálkodni, a föld szeretete foglalkoztatta egész életében. 1943-ban megnősült, a 18 éves Szemenyei Magdolnát vette feleségül. Aztán neki is be kellett vonulnia, kivitték a szovjet frontra, súlyosan megsebesült, de életben maradt.

1944 októberében új világ köszöntött az orosháziakra is. A szorgalmas, dolgos gazdatársadalomra nehéz idők következtek, így a Szendi Horváth és a Szemenyei családokra is. Mindkét famíliát kulákká nyilvánították, földjeiket elvették, tanyájukat el kellett hagyniuk. Az ifjú Szendi Horváth család (ekkor már két gyerekkel) ide-oda vetődött. Hosszú idő telt el, míg Szendi Horváth Józsefet felvették a Sütőipari Vállalathoz rakodómunkásnak. Minden nap korán kelt, rengeteg lisztet, kenyeret emelgetett, vitte a kenyeret a boltokba. Néha felülkerekedett igazságérzete és elgondolkodott azon, milyen igazságtalanság érte az egész gazdatársadalmat, mindenüktől megfosztották őket. De túrt, nem lázadózott, tudta, hogy csendben kell lennie.

1956-ban örült a forradalomnak, a megmozdulásokban azonban nem vállalt vezető szerepet, ott volt ugyan a felvonulásokon, a tömeggyűléseken, mint a változásokat váró tömeg egy tagja. A forradalom napjaiban is bejárt dolgozni, telje-

sítette kötelességét, nem sztrájkolt. Még Pestre is vittek kenyeret az éhező fővárosiaknak. November elején szomorúan vette tudomásul az újabb szovjet megszállást, a forradalom leverését, a remények szertefoszlását.

Aztán elkövetkezett 1957. január 4-e, a számára végzetes nap. A Sütőipari Vállalat Csepel típusú tehergépkocsija Orosházán a Csorvási út elején haladt. Egy géppisztolyos rendőr és egy katona igazoltatta a járműveket. Fegyverek után kutattak. Miután ismerték őket, hiszen naponta erre jártak, az intésre állítólag nem álltak meg. Az egyik fegyveres utánuk lőtt. A vezetőfülkében, a sofőr mellett ülő Szendi Horváth Józsefet olyan szerencsétlenül érte a golyó, hogy a kórházba szállítás közben meghalt. A halotti anyakönyv szerint a halál oka: „A jobboldali kulcsos alatti verőér lövési sérülése. Elvérzés.”

A megrendítő tragédiára ma is emlékeznek, s amíg élnek, emlékezni is fognak a 60 év feletti orosháziak. 53 esztendő telt el az októberi forradalom kitörése, majd novemberi vérbefojtása óta. Emlékezzünk! Hajtsunk fejet azok emléke előtt, akik legértékesebb földi kincsüket, az életüket áldozták! Emlékezzünk azokra az 1956-os evangélikus áldozatokra is, akik egykor egyházközségünk tagjai voltak!

KOSZORÚS OSZKÁR

Tervezzük a leánygyülekezet részére egy gyülekezeti újság kiadását, amelyben a programokat ismertetjük röviden, és e mellett indítottunk egy saját internetes honlapot a következő címen:
<http://oroshazi-leanygyehazak.lutheran.hu>

☞ Kovács Zoltánt katonai pompával temették el Békéscsabán, a Berényi utcai temetőben. Az egyházi szertartást mellőzték, a temetést végző funkcionárius beszédében kiemelte, hogy a proletárdiktatúra hős védelmezőjével lettünk szegényebbek, aki fegyverrel a kezében esett el az ellenforradalmi banditákkal vívott harcban. Posztumusz alezredessé léptették elő, majd holttestét exhumálták és hazahozták Orosházára, az Alvégi temetőbe.

Évtizedek teltek el, míg kiderült az igazság: nem az ellenforradalmárok, hanem a szovjet katonák oltották ki az életét. 1995-ben Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata márványtáblát helyezett el, melyen ez áll: „1956. november 4-én szovjet páncélosok tüzetől hősi halált halt Kovács Zoltán honvéd alezredes emlékére”.

Kiss István Józsefről az evangélikus születési anyakönyvben bejegyzetteken és a halálát regisztráló kiadványokon (A legalaposabb munka erről Horváth Miklós–Tulipán Éva: *In memoriam 1956* című könyve, amelyben 1847 budapesti és 596 vidéki áldozat, valamint a megtorlás során kivégzettek adatait közlik) kívül alig tudunk valamit. Orosházán született 1914. augusztus 13-án. Édesapja néhai Kiss István hivatalosolga, édesanyja Csík Ilona. Keresztszülei: Csík József lakatos

Vallási élet Orosházán a hitviták korában

Egy nép, egy nemzet életében a történelmi múlt hagyományai és az anyanyelv mellett talán a vallás az, amely leginkább összekötheti az egy nemzethez tartozókat, hitet meríthet a reményből, erőt adhat a nehéz pillanatokban. Ezért is fontos szólnunk múltunkban gyökerező tradícióinkról, azon belül is a vallási hagyományainkról. Orosháza egy olyan dél-békési város, amelyet a történelem vihara kétszer is meggyötört: az Árpád-kori letelepedés után a tatár pusztítás megsemmisítette a települést, majd az újjátelepült község a 160 éves török uralom alatt gyakorlatilag ismét lakatlan pusztasággá vált. Ennek következtében a reformáció kapcsán felmerülő vallási, felekezeti szembenállásról, vallási vitákról csak a 18. század során beszélhetünk.

A reneszánsz szabadságszelleme világgképével szemben látszólagos ellentétet mutat az, hogy éppen ebben az időben kezdődtek meg a vallásüldözések. A titok nyitja a gondolkodásmódban keresendő: sokan voltak ekkor, akik még mindig a középkori életeszményt vallották magukénak; akik nem tudtak, és nem is akartak beletörődni a reformáció történelmi szükségszerűségébe. Ők voltak azok, akik minden eszközzel – szép szóval és erőszakkal, hangzatos szónoklatokkal és tettekkel – a katolikus egyház megújításán, a hívek visszaszerzésén fáradoztak. A két ellentét szembenállásán, a reformáció és ellenreformáció küzdelmén alapultak a vallásüldözések, illetve a vallási viták.

A sors iróniája, hogy városunk újratelepülése éppen a vallásüldözéshez kapcsolódik, ugyanis a harmadik Orosházát a Zombárról érkezett evangélikusok alapították 1744-ben. Ez az év jelentős változást hozott Orosháza életében: Szent György napja elhozta a feltámadás szelét és a szabadság hangjait, és az évtizedekig lakatlan pusztaságot ismét élet töltötte be.

A település létezésére utaló első hivatalos adat egy 1466-ban kelt oklevélből származik, illetve két családi név is utal rá. 1517-ből, éppen a reformáció évéből van biztos adatunk arról, hogy egy Orosházi Tóbiás nevű hallgató – aki a Komlószy birtokról származott el – a krakkói egyetemen végezte tanulmányait, s akiről bizonyosan tudjuk, hogy később a kor egyik, protestantizmussal rokonszenvező papja lett. A település ekkor még nem érte el a mezővárosi rangot, mégis hamarosan ismét nagy műveltségű ember emelkedett ki a lakosságból: Orosházi

András 1555-ben nagyvárad kanonok lett.

A török időkből csak néhány emlékünk maradt fenn. A mohácsi csata (1526) után mezővárosi rangra emelkedett község jelentős fejlődésen ment keresztül, azonban Gyula eleste (1566) után a török uralom alá került terület csaknem teljesen kihalt, a 17. század végéig a térség lakatlan volt. 1694. december 21-én Gyula vára ismét magyar kézre került, és újra élettel telt meg az orosházi pusztja. (Érdemes megemlíteni, hogy Orosháza területi hovatartozása ebben az időben erősen vitatott, egyes források Csanád, mások Békés megyéhez sorolják.)

Az egyik hiteles írott emlék egy katolikus templomról való feljegyzés, amelyből a 18. század közepére csupán dűledező falai maradtak fenn, létezését azonban az 1733-ban keltezett pusztai templomok jegyzéke igazolja.

A pusztaság területe 1655-től Báthly János, majd 1743-tól Harruckern Ferenc kezébe került. Ebben az időben már létezett a mai Orosháza egyik városrészét képező Szentetornya, amely ekkor területileg nagyobb volt, mint Orosháza, hiszen az 1744-es újratelepítés előtt Orosházának csak néhány lakosa volt. A terület újratelepítési terve négy alappillére épült: egy-egy faluba azonos nemzetiségű és azonos vallású lakosságot telepítsenek, biztosítsák számukra a szabad vallásgyakorlatot, valamint a megélhetéshez szükséges földterületet. Ennek szellemében kezdődött meg a vidék benépesítése. Ahhoz, hogy megérthessük a letelepültek helyzetét, előbb át kell látnunk a korabeli Zomba felekezeti viszonyait.

Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a Tolna megyei Zomba szigorúan katolikus falu volt, ahol Dőry Ignác földesúr híven vallotta az „akié a föld, azé a vallás” elvet, és ennek jegyében korlátozta az evangélikusok szabad vallásgyakorlatát. Az evangélikus hitűek számát gyarapította a főként Győrkről, Teveiről és Kisdorogról származó német és magyar lakosság. Vallási türelemről egy ideig szó sem lehetett, vagyis a lutheránus hit követői nem tartották hitük szerinti szertartásokat. Később valamelyest enyhült a vallásüldözés, és lehetőségük nyílt más falvak evangélikus lelkészeit felkeresni. A vallás alapján történő megkülönböztetés ezzel azonban nem ért véget. Bár hitükben már nem korlátozták őket, az ún. stóladíjat és párbért minden esetben meg kellett fizetni a katolikus egyháznak, amivel anyagilag igen nehéz helyzetbe hozták az

evangélikusokat. A megaláztatások, a súlyosbodó adók miatt a zombai evangélikusok új otthont kerestek maguknak; olyan otthont, ahol hitükért nem üldözik őket, ahol valóban otthon lehetnek. Ez a hely volt számukra Orosháza.

1743. október 25-én Dőry Ignác igazolta, hogy az áttelepülni kívánók nem örökös jobbágyok, hanem szabadon költözhető árendások. 1743-ban az előreküldött követek megegyeztek Harruckern Ferencel, így minden akadály elhárult az áttelepülés útjából. 1744. április 24-én Dénes tanító vezetésével 30 család érkezett Zombáról Orosházára, és kezdte meg küzdelmes, de szabad életét.

Szólnunk kell még azokról az embekekről, akik jelentős részt vállaltak az újratelepült Orosháza vallási és szellemi életében.

Az evangélikus vallású Dénes Sándor tanító mindössze néhány évig gyakorolhatta szabad vallását Zombán, mert a falu katolikus hitre tért át, és a már említett intézkedések teljesen ellehetetlenítették az evangélikusok helyzetét. Hitét mindazonáltal nem tagadta meg, s a történelmi kényszer nyomása alatt ő is új otthont keresett – a Zombáról érkezettek az ő vezetésével vették birtokba az orosházi pusztát. Életéről keveset tudunk, de annyi bizonyos, hogy tanítóként a tanítás mellett istentiszteletet, keresztlőt és temetési szertartásokat egyaránt vezetett, nagy tekintélynek örvendett hívei körében. Tanítói munkássága során – mint az evangélikus egyház szolgálatában álló iskolamester – a vallásos nevelést tartotta fontosnak. Amellett, hogy megtanította számolni, írni, olvasni az elemi iskola tanulóit, még hitre, erkölcsre, hazaszeretetre és becsületre is nevelte őket. Mély vallási meggyőződése, elhivatottsága és embersége érdemessé teszi a méltó emlékezés számára!

Horváth András evangélikus lelkész a másik, akiről említést kell tenni, ha a mai Orosháza vallási gyökereiről beszélünk. Nagy műveltségű, öt nyelven beszélő ember volt, aki teológiai tanulmányait Hallében és Leydenben végezte. 1744 nyarán a hívó szóra Orosházára jött, hogy elfoglalja a színtiszta magyar evangélikus gyülekezet lelkészi állását. A gyülekezet kis templomot épített a Zombáról magukkal hozott harangnak. Horváth András csaknem 40 évig látta el a lelkészi feladatokat Orosházán. Első evangélikus lelkészként a legnehezebb időkben kellett helytállnia, munkájára máig megbecsüléssel tekinthetünk.

☞ 1747-ben a budai helytartótanács elrendelte, hogy Horváth András lelkészt mozdítsák el állásából, a templomot pedig rombolják le – a vallásüldözés még 230 évvel a reformáció kezdete után sem ért véget. A megye azonban (Harruckern Ferenc közbenjárására) kiállt az evangélikusok oldalán. Végül 1777-ben engedélyezték, hogy a fából készült harangállvány helyett kőtornyot építsenek az orosháziak. Ekkor már végre szabadon gyakorolhatták evangélikus vallásukat.

Összességében azt mondhatjuk, a zombai vallásüldözés elől Orosházára menekült emberek lelkében olyan mélyen gyökerezett a hit, hogy a vallási szabadságukért vállalták az új otthon keresé-

sének terhét is. Noha sokszor reménytelennek látszott a hatalommal vívott harc, és sokáig még Orosházán sem érezhették a szabadság szelét, küzdelmük mégsem volt hiábavaló: lerakták egy napjainkra virágzó dél-alföldi város alapjait, és megalapozták az evangélikus hitet. Példát és erőt adó bátorságuk, töretlen hitük és áldozatos munkájuk méltóvá teszi őket arra, hogy minden orosházi büszkén emlékezzen rájuk.

SZÁNTAI MÁRK

„Asztalodhoz hívsz”

Igazi evangélikus megújulás nem lesz addig, amíg az úrvacsoravételünk nem újul meg! Ezzel a nagyon határozott mondattal vezetem be következő gondolataimat, melyekkel a megújulást kívánom elősegíteni.

Kezdjük egy fontos ténnyel: lelkésztestvéreimmel együtt örömmel tapasztalom, hogy minden hónap első vasárnapján az úrvacsorázók száma megközelíti – sőt, olykor meg is haladja – a száz főt. Havonta száz gyülekezeti tag él – csak vasárnap – ezzel a szentséggel, s egyáltalán nem mindegy, hogy mindez hogyan történik a gyakorlatban és milyen hatással lesz a lelkünkre. Ne feledjük: az úrvacsoravétel nem a templomban kezdődik! Nézzük, minek kell megelőznie az Úr oltárához való letérdelést!

Gyónótükör otthon és a templomban

Az úrvacsorai liturgiában elhangzik a tízparancsolat. Ezek az igék tükröt jelenítenek számunkra, s azért olvassuk fel őket, hogy mindenki lássa, mit vár tőle az Isten.

Gondoljunk bele: alig egy perc alatt meghallgatunk tíz olyan parancsolatot, amelyek átölelik az egész életünket és adunk öt nagyon komoly választ. Mindezt nem pusztán egy világi alkalmon tesszük, hanem az Isten előtt állva. („Az élő Isten színe előtt kérdezem mindenkitől, Testőreim az Úrban. Vallod-e magadat bűnösnek? Bánod-e igazán? Megbocsátottál-e? Igyekez-e? Hiszed-e?”)

Őszintén átgondolni a parancsolatokat, meglátni azokat, amelyekben vétkezünk, s ígéretet is tenni, hogy harcolni fogunk bűneink ellen nem egy perc feladata. Éppen ezért az úrvacsorára készülés nem a templomban kezdődik, hanem az otthon csendességében!

Ebben a készülésben komoly segítségünkre lehet Evangélikus Énekeskönyvünk. A 693–707. oldalak között található két fejezet, amelyek segítenek végiggondolni és végigimádkozni mind a tíz parancsolatot, valamint felkészülni az úrvacsoravételre. Itt elolvashatjuk, hogy mit jelent a gyónás, hányféle gyónás van az evangélikus egyházban, és olyan imádságokat is találunk, amelyeket az úrvacsoravétel előtt és után lehet elmondani. Nézzük meg, olvassuk át, készüljünk így is a szentség magunkhoz vételére!

Alapige és úrvacsora

A mi Istenünk minden vasárnap meg akar szólítani minket. Ez különös igaz az úrvacsorai istentiszteletekre. Sohasem véletlen, hogy melyik ige szólal meg igehirdetési alapigeként, és sohasem véletlen az aznapi üzenet sem. Így hát érdemes a hallott igét úgy magunkra vonatkoztatni, megvizsgálni, hogy mit jelent mindez a mi életünk és úrvacsoravételünk szempontjából. Miért ez az ige került elő? Mire kell különösen figyelnem?

Ebben segítséget jelent, hogy a hónap első vasárnapján igét hirdető lelkész is tisztában van a kontextussal, – hogy hamarosan úrvacsoraosztásra kerül sor – és ennek alapján fogalmazza meg a gondolatait. Hallgassuk az úrvacsorai istentiszteleteken elhangzó igehirdetéseket a szentség tükrében!

Az úrvacsoravétel alatt

Mivel egyre többen vesznek úrvacsorát, ezért az úrvacsora időtartama is megnőtt. Mindezt felfoghatjuk bosszankodva is – később ér haza az ember –, de ajándékként is. Egyrészt ilyenkor lehetőségünk van a padban csendesen imádkozni, s úrvacsoravétel után hálát adni, vagyis lehetőségünk van arra, hogy átél-

Kiegészítés

A pünkösdi számunkban közölt *Száz éve halt meg Mokry Sámuel* c. íráshoz: Lapzártánk után értesültünk arról, hogy Mokry Sámuel (mint orosházi segédlelkész) 1856. május 16-án, Miskolcon, Komáromi József püspöki adminisztrátor lelkészé szentelte. Az eljuttatott ordinációs életrajzért köszönetünket fejezzük ki Czente Miklósnak, az Evangélikus Országos Levéltár igazgatójának.

KOSZORÚS OSZKÁR

jük a szentség örömét, s engedjük hatni az életünkre. Másrészt a velünk közösen úrvacsorát vevő testvérek látványa erősítheti a közösségi élményünket, segít átél-
ni, hogy egyazon Isten gyermekei vagyunk. Töltsük el hasznosan ezt az időt!

Az úrvacsora gyakorlata

Két módon szoktunk úrvacsorát venni: letérdelve és mozgó úrvacsora szerint. Mindkettőnél fontos, hogy aki az oltárhoz járul, egyértelműen jelezze: a kezébe kéri az ostyát vagy a szájába. Amennyiben a kezébe, úgy azokat egymásra fektetve nyújtsa ki a lelkész felé. Az úrvacsoravétel alatt a gyülekezeti tag megfoghatja a kelyhet is – ezzel elősegítve az úrvacsoravételt – természetesen úgy, hogy azt nem veszi ki a lelkész kezéből. (Különösen fontos akkor, ha a gyülekezeti teremben a közösség tagjai állva veszik az úrvacsorát.)

Igyekeztem néhány praktikus dolgot megfogalmazni az úrvacsoravételünkkel kapcsolatban. Ezeket azért tartom fontosnak, hogy minél inkább át tudjuk élni e szentség csodáját. Ez is lényeges, de Lutherrel együtt vallom, hogy az úrvacsorában nem a mi tetteinken van a hangsúly: „Az úrvacsorában nem az ember ünnepel, hanem Isten ad ajándékot a hívő léleknek, és az ajándék maga Krisztus.” Fogadjuk hálával ezt az ajándékot!

Végül álljon itt Luther Márton 1521-es gyónóimádsága: „Uram! Bizony, nem vagyok méltó arra, hogy hajlékomba jöjj, de mégiscsak segítségedre szorulok, és sóvárgom kegyelmedet, hogy megjavuljak. Íme, mikor hozzád megyek, nem bízom semmi másban, csak abban a most hallott drága igédben, amellyel asztalodhoz hívsz, és ígéred nekem, méltatlannak, hogy minden bűnöm bocsánatát kapom tested és véred által, amelyet e szentségben eszem és iszom. Drága Uram! Nem kételkedem abban, hogy igaz a te igéd. Benne bízva eszem és iszom teveled. Legyen nekem a te igéd szerint.”

DEÁK LÁSZLÓ

Konfirmáció két év alatt

A konfirmációi oktatás elsődleges célja, hogy a fiatalok minél közelebb kerüljenek az élő Istenhez és a gyülekezeti közösséghez. Ezt kívánjuk még inkább erősíteni azzal, hogy – több evangélikus gyülekezethez hasonlóan – 2009 szeptemberétől átállunk a két esztendeig tartó konfirmációs felkészítésre. (Két év alatt több ismeretet szereznek a gyerekek, több impulzus éri őket és egy évvel érettebbek is lesznek a második esztendő végére.)

Ebben a szolgálatban szorosan együttműködik evangélikus iskolánk és az egyházközség. A felkészítés az evangélikus iskola 6. osztályában kezdődik, ahol a gyermekek – hitoktatójuk és az iskolalelkész vezetésével – hétről hétre megismerkednek a tanterv által előírt anyaggal. Emellett – a konfirmációra való felkészü-

lés részeként – feldolgozásra és megtanulásra kerül Luther Márton Kiskátéja is.

Évközben havonta lesznek a gyülekezet lelkészei által tartott közös alkalmak is az ifjúsági lakásban – beszélgetés, játék, sport keretében. Májusban lesz az első konfirmációi vizsga, amelyen a Kiskáté szó szerinti felmondása mellett egy színdarabban, énekléssel is készülhetnek majd a fiatalok. Ezzel zárjuk a felkészülés első évét. (A nem evangélikus iskolába járó diákokkal külön foglalkoznak a gyülekezet lelkészei.)

A második évben a teológiai ismeretekről a *gyakorlati kereszténységre* kerül át a hangsúly. Ezek az alkalmak hétköznapi délután lesznek. Itt „*ifi jellegű*” alkalmon beszélgetünk, játszunk, és a hétköznapi kereszténységgel foglalkozunk majd. (A

Szentírás olvasásának fontossága, gyakorlata, az énekeskönyv felépítése, használata, liturgia, templom, közösség, gyónás, úrvacsora, keresztség, esküvő alapjai, gyakorlatuk, egyház felépítése, vezetése, presbitérium szerepe, tisztviselők stb.) Ennek a tanévnek a végén lesz egy szeretetvendégség, ahol a gyerekekkel még inkább megismerkedhet a gyülekezet és utána jön a konfirmációi istentisztelet.

Reménység szerint ebben a rendszerben a konfirmációi áldásban részesülő gyermekek még tudatosabban élnek majd meg hitüket, s könnyebben találják meg helyüket a gyülekezetben.

DEÁK LÁSZLÓ
igazgatólelkész

Reménység istentisztelet

Új istentiszteleti forma gyülekezetünkben

„Uram, Te vagy ma a remény!”

Spiritualitás, modernizáció és tradíció. Ezzel a három kifejezéssel kezdem 2008. évi lelkészi munkatervemet.

Az elmúlt évben igazgatólelkészként ezt a három dolgot szerettem volna ötvözni gyülekezetünk életében úgy, hogy megőrizzük a régi kincseinket, bátran nyitunk új irányzatok felé, de közben folyamatosan arra törekszünk, hogy minden alkalmunkat áthassa a Szentlélek munkája.

Október elejétől a három fent említett kifejezés közül a spiritualitás és a modernizáció kerül a középpontba. Ennek megfelelően a hónap első vasárnapjától kezdve minden vasárnap 17.00 órától egy teljesen új istentisztelet indul gyülekezetünkben.

Néhány szó az alkalom háttéréről: lassan két esztendeje tartottunk havi rendszerességgel ifjúsági istentiszteleteket. Októbertől ezt akarjuk továbbvinni, de mind a felkészülés alaposságában és mélységében, mind a megvalósítás színvonalában tovább kívánunk lépni. A szervezés már hosszabb ideje tart, egy 6 fős csapat készíti elő az alkalmakat, akikkel rendszeresen találkozva, imádkozva, beszélgetve készülünk ezekre a *Reménység istentiszteletekre*.

Miért Reménység istentisztelet a neve? Ezt az alkalom K. Tóth Laci barátomnak köszönheti, aki az istentiszteletek zenei felelőse és vezetője lesz. Kérésemre írt egy dalt erre az istentiszteletre, amely – zenében és szövegben – fantasztikusan kifejezi az istentiszteletek célját. (Ez az ének először a kezdő istentiszteleten fog felcsendülni, utána szinte minden vasárnap este ezzel fogunk indítani. (A kezdő alkalom után meghallgatható lesz a gyülekezet honlapján is.) Ennek a dalnak így szól a refrénje:

*Gyere, itt minden téged vár.
A kör ma apró, de nincs határ.
Piciny a nyáj, de nagy a tér,
Hiszem, hogy Te vagy csak a remény!*

*Gyere, itt minden téged vár!
Nyitott a kör és nincs határ.
Hitünk itt új életre kél,
Hiszem, hogy Te vagy ma a remény!*

Nem titok, hogy a ProChrist sorozat alapján tervezem, ez a missziói forma lesz a meghatározó – természetesen orosházi viszonyok között. (Az „orosházi viszonyok” nem feltétlenül negatív megjegyzés, inkább azt jelenti, hogy meghittebb és személyesebb lesz, mint egy 6000 férőhelyes csarnokban.) Mít kell tudni erről az istentiszteletről?

– A helyszín a Gyóry Vilmos-terem lesz.

– Az időpont: minden vasárnap 17.00 óra.

– Minden alkalommal élő keresztény zene lesz, esetenként különféle stílusokkal – dicsőítés, Taize, áthangszerelt énekeskönyvi vagy éppen soha nem énekelt ÚjÉnek dalokkal.

– Minden alkalom énektanulással fog kezdődni – biztatás és tanítás a bátrabb éneklésre.

– Minden ének ki lesz vetítve projektorral.

– Sok kisfilmet és diaporámát fogunk megnézni.

– Az istentiszteleten körben fogunk ülni, s a lelkészek által tartott áhítatokat olykor meg is fogjuk beszélni.

– Az alkalmak végén a résztvevők egy-egy igét fognak kapni útmutatásként a következő hétre.

– Minden istentisztelet végén lesz egy kis teázás, beszélgetés.

Zárásként és hívogatóként én sem tudok jobbat, mint amit Laci megfogalmazott dalában: „*Gyere, itt minden téged vár!
Nyitott a kör és nincs határ. Hitünk itt új életre kél, Hiszem, hogy Te vagy ma a remény!*” Szeretettel várunk mindenkit, hogy hitünk valóban felfrissüljön, új életre keljen!

- DL -

Anyagi és lelki dolgaink

Egyházfenntartói járulék, avagy az anyagiakról

Köszönettel és szeretettel tájékoztatjuk a kedves gyülekezeti tagokat, hogy egyházközségünk anyagi életét elsősorban a testvérek adakozókészsége biztosítja. Többször közzé tettük már, hogy a gyülekezeti életet háromféle bevételünk teszi lehetővé: 1. az istentiszteleti és a különféle gyülekezeti alkalmak perselypénze, 2. az egyházfenntartói járulék, amit nagyon régen egyházi adónak neveztek eleink, de ezt a rosszízűvé vált kifejezést lecseréltük a hosszabb, de szelídebb fogalomra, 3. az úgynevezett önkéntes adományok.

1.) Egy-egy istentiszteleten vagy gyülekezeti alkalmon perselypénz gyűjtésére is sor kerül. Ennek a gesztusnak – azon felül, hogy a gyülekezeti élethez szükség van rá – az is a jelentősége, hogy ilyen módon is kifejezzük – válaszként – az áldozatkészségünket. Offertóriumnak is nevezzük ezt az akciót, amit felajánlásnak fordítunk magyarrá. Az istentiszteleten vagy gyülekezeti alkalmon egy-egy kisebb-nagyobb összeget mindig felajánlunk az Úr Jézus ügyének segítésére. Ez névtelenül történik, a mi orosházi esetünkben a templomból való távozáskor.

2.) Az egyházfenntartói járulék elvileg és gyakorlatilag szintén önkéntes, ám ennek esztendőnkénti tervezhető összegűségét szeretettel kérjük, és erről pontos nyilvántartást vezetünk a gyülekezeti nyilvántartó segítségével. Irányadóként az összeg nagyságára nézve a bevétel 1%-át szokás megjelölnünk. Köszönettel vesszük, ha valaki ennél többet tud befizetni nyugta ellenében a pénztárunkba, de azt is megértéssel és köszönettel kezeljük, ha valakinek, bár jó szívvel adakozna, de ennél szerényebb százalékra, például 0,5%-ra futja.

3.) Az adományok alkalmankénti spontán befizetések. Ismert az ún. céladomány, amit gyülekezetünkben minden esztendőben pünkösdvásárnapjára hirdetünk meg áldozati vásárnapként egy bizonyos, éppen aktuális cél megjelölésével. 2009-ben a templom körüli nagyon leromlott, pedig nagyon értékes kerítés megmentését hirdettük meg célként, és hálás köszönettel fogadtuk a gyülekezet adakozó készségét. Ennek köszönhetően megújulhatott a templom körüli vaskerítés és betonozott alapja. Valamint vannak a hálát kifejező adományok, amikor valaki – pl. betegségből való gyógyulásért, sikeres családi esemény után – szeretné Isten iránti háláját adománnyal is kifejezni.

Minden évben igen jelentős és fontos támogatás az e forrásból befolyó összeg.

Igei alkalmak, avagy a lelki életről

Nemcsak az anyagiak fontosak (bár kétségtelenül vannak komoly kiadásai az egyházközségnek, pl. alkalmazottakra, rezsire, karbantartásra, rendezvényekre), de nagyon fontos az igei alkalmak tudatosítása annak érdekében, hogy hallgassuk és meghalljuk Isten igéjét, és igyekezzünk ahhoz szabni az életünket. Minden esztendőben van nagyon pontos anyagi, azaz pénzügyi felmérés, de ugyanígy szükséges a gyülekezet lelki életének pontos felmérése is. Igaz, ebben az esetben csak felületes mértékegységgel rendelkezünk, de időnként legalább ezzel, a lelki élet felszínét mutató felméréssel is szembe kell néznünk. Az egyik ilyen felületi mértékegység, s lehet következtetni a gyülekezet lelki életének mélységére, a létszámokkal kapcsolatos, valamint

Krisztushoz, az egyház ügyéhez való hozzáállás kérdése is fontos.

1.) Mennyien szentelik meg vasárnapként az ünnepnapot, azaz hányan vesznek részt templomi istentiszteleten?

2.) Mennyien ünneplik az oltáriszentséget az adott alkalmakon, s milyen százalékos arányban van ez a jelenlevők összességével, akik hamarabb elhagyják a templomot?

3.) Mennyien vannak a hétköznapi igei alkalmakon, reggeli áhítatokon, szerdai bibliaórákon, csütörtöki istentiszteleteken?

4.) Van-e egy gyülekezetben rendszeres imaközösség?

5.) Van-e egy gyülekezetben énekkar, vagy esetleg több is? Vagy egy se?

6.) Van-e igény lelkipásztori beszélgetésre? Vagy nem is tudunk róla?

7.) Van-e igény családlátogatásra? Van-e, aki kéri a látogatást?

8.) Vajon hány, magát evangélikusnak elismerő, testvérünk tudná felsorolni az összes gyülekezeti alkalmunkat?

9.) Hányan és milyen formában igyekeznek az evangélikus egyházközség jó hírét kelteni és oda másokat is hívni? Vagyis van-e misszió öntudat?

10.) Ha már van egy gyülekezeti lap, vajon hányan olvassák? Hányan fogalmazták meg kritikájukat segítő szándékkal, hogy a kiadvány valóban gyülekezeti célú legyen?

Igei alkalmaink

– Örömrünk, hogy a vasárnaponkénti, 9 órai gyermek-, illetve családi istentiszteletek látogatottsága elég tisztas, kiemelkedő, ami nagyon biztató a gyülekezet jövőjére nézve, hiszen ezen az alkalmon a kisgyermek (sokszor 50-60) és a fiatalabb korosztályhoz tartozó szülei vesznek részt. Kitűnő segítséget jelent a Sámuel Csoport munkája a lelkész számára.

– Még két istentisztelet van vasárnap, a hagyományos 10 órakor és 17 órakor kezdettel is. A hónap minden első vasárnapján ünnepeljük az Úr szent vacsoráját (oltáriszentség). Új tervek vannak a vasárnap esti istentiszteletekkel kapcsolatosan, a cél a formák modernizálása.

– Reggeli áhítatok kedden és pénteken reggel 8 órai kezdettel vannak.

– Kedden 14 órától a Fénysugár Nyugdíjas Klub tartja nyitva ajtaját, ennek keretében 15.30-tól Halleluja Énekkar, illetve 16 órakor igei alkalom, áhítat kezdődik.

– Szerdán 17 órakor bibliaóra a gyülekezeti teremben (Ézsaiás próféta a téma).

– Csütörtökön 14 órától ismét a Fénysugár Nyugdíjas Klub várja tagjait és az érdeklődőket.

– Csütörtökön 17 órakor 'D' liturgiás istentisztelet a gyülekezeti teremben. Minden második csütörtöki istentisztelet után „Férfiak sátra” címen férfitestvéreinket várjuk lelki beszélgetésre. Minden harmadik csütörtökön ünnepeljük az Úr szent vacsoráját (oltáriszentség).

– Szombatoként 18 órától a fiatalokat várjuk az ifjúsági lakásba.

Ezek az alkalmak kivétel nélkül Isten igéje köré szerveződnek, vagyis lehetőséget kapunk arra, hogy szembesüljünk Isten szavával. Hogy meghalljuk, megértjük az Ő megmenteni, üdvözíteni akaró szent igéjét. Mert életünk legvégső és legfontosabb tétje ez: üdvösség vagy kárhozat?

A leánygyülekezetek életéről külön helyen (7. oldal) olvashatunk, mivel önálló életet élnek, külön erre a célra elhívott lelkészi szolgálattal.

RIBÁR JÁNOS

Bemutatkozik az új kántor

2009. szeptember 1-jétől Keveházi Márta – 1998 augusztusa óta orosházi kántor – hosszú vívódás után – elfogadta a pilisi evangélikus gyülekezet meghívását az ott megüresedett kántori állásra. Volt kántorunk tulajdonképpen hazahívták, hiszen pilisi származású, édesapja és édesanyja, azaz Keveházi László ny. esperes és felesége Keveháziné Czégényi Klára ny. lelkész 40 esztendeig szolgáltak a gyülekezetben. A döntést tudomásul vettük, és – Istennek hála – „készen” kaptunk egy új kántort igazgatólelkészünk felesége, Deák Gabriella személyében, aki kellő felkészültséggel és gyakorlattal, kiváló énektudással, Istentől kapott tehetséggel rendelkezik, s felkérésünkre igent mondott. Előbb a kibővített elnökség tárgyalta a jelölt személyéről, majd a presbitérium és képviselő-testület 2009. szeptember 15-én tartott ülésén egyhangúlag megválasztotta Deák Gabriellát határozatlan időre a gyülekezet kántorává, orgonistájává. Beiktatására és eskütételére 2009. október 4-én, istentisztelet keretében került sor. Alább itt olvasható Deák Gabriella részletes bemutatkozása, amely egyben a munkaterve szellemiségét is tükrözi.

RJ: *Hogyan fogadtad a felkérést?*

DG: Megható és megtisztelő számomra, hogy az orosházi gyülekezet immáron megválasztott kántora vagyok. Egyházi életünk szerves részét képezi az egyházzene, maga Luther is nem véletlen tartotta oly fontosnak az egyházzenét. Isten különleges, a teológiát követő ajándékának nevezte. Vallotta, hogy a „zene Isten igéje és igazsága számára a szívét csendessé és készsége teszi”, „a zene Isten igéjének szolgálólánya.” Ezért örömmel, s felelősséggel tölt el, hogy a jövőben gyülekezetünk egyházzenei életének művelője és szervezője lehetek.

RJ: *Mit jelent számodra ez a feladat?*

DG: A teljes értékű kántori munka számomra igen összetett feladatot jelent: az orgonajáték mellett az egyéb hangsze-

res játékot (zongora, gitár), valamint a kórusvezetési, énekesi feladatokat is jelenti. Az „egyedi” liturgiájú és ünnepi istentiszteletek, zenés áhítatok zenei részének szervezését és az azokon történő aktív közreműködést.

RJ: *Mik a terveid?*

DG: Szívügyem az egyházzene, ezért szeretném, ha gyakrabban lennének gyülekezetünkben zenés áhítatok és egyházzenei hangversenyek. Fontos feladatomban tartom a jövőben az egyházi ének- és zenekultúrának az egyházközségünkben történő fejlesztését és ápolását. Ezzel a céllal kezdeményeztem másfél éve a Halleluja Énekkör megalakulását. Az eltelt időszak alatt több mint húsz új énekkel is-

merkedhetek meg az alkalmakon rendszeresen részt vevő testvérek. Elkészítettem kifejezetten erre az alkalomra egy énekesfüzetet, amelynek a folytatása egy újabb 24 énekből álló válogatásgyűjtemény. Fontosnak tartom, hogy istentiszteleteinken megjelenjen a többszólamú vokális zene, így ennek érdekében kisebb-nagyobb énekes csoportokat (kamarakórus) szeretnék szervezni és vezetni, ahogyan ezt már korábban is tettem az eltelt két év alatt, a Credo Együttesben. Nagy lehetőséget látok az úgynevezett „alternatív” gyakorlat alkalmazásában egy-egy istentiszteleten. Ez azt jelentené, hogy a gyülekezet, a kamarakórus és az orgona felváltva szólaltatná meg egy kiválasztott gyülekezeti ének, leginkább a főének versszakait. Mindez hozzájárul-

hatna ahhoz, hogy újra és újra rácsodálkozhassunk megszokott dallamkincsünk szépségére és üzenetére. Szintén Luthert idézve: „A muzsikálás azért történjék, mert az igét ez hozza mozgásba.” A hangok az igét élővé teszik, „... a kották megelevenítik a Szentírás szavait.”

RJ: *Milyen más terveid vannak?*

DG: A gyülekezetben vannak olyan fiatalok, akik zenét tanulnak vagy tanultak korábban valamilyen hangszeren, így az ő aktivizálásukat, szolgálatba történő bevonásukat fontos feladatomban tartom. Ezzel a nem titkolt szándékkal szerveztem meg immáron második alkalommal gyülekezetünk gitártáborát. Szeretném, ha jövőre ez a tábor kibővülne egyházmegyei zenei táborrá, és nemcsak gitáron tanulhatnának a fiatalok, hanem más hangszeren is. Fontosnak tartom a fiatalok körében a kántori szolgálat népszerűsítését, hiszen ez a szolgálat a szórványokban nem mindig megoldott. Ennek érdekében már most is szívesen segítem az elhivatottságot érző fiatalok kántori szolgálatra történő felkészítését.

RJ: *Szólnál szakmai múltadról?*

DG: A kántori állás betöltéséhez megfelelő zenei képzettséggel rendelkezem. 1986-ban végeztem a szegedi Tömörkény István Gimnázium Zeneművészeti (konzervatórium) tagozatának zongoraszakán. 1991-ben a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán ének-zene szakos tanári diplomát szereztem. Olyan neves tanáraim voltak, mint Fekete Márta, Kerek Ferenc zongoraművész, aki jelenleg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola főigazgatója. Isten iránti hálával gondolok vissza a tavaly elhunyt Dr. Mihálka György professzor úrra, aki nyolc éven keresztül volt karvezetőm, tanárom. Dr. Ordasi Péter karnagynál volt lehetőségem partitúraolvasást, zeneelméletet tanulni és karvezetésből diplomázni. Az idén májusban elhunyt Bárdi Sándor operaezenész, a Szegedi Nemzeti Színház magánénekes négy éven keresztül volt tanárom, nála ez időszak alatt hangképzést tanulhattam. Hálás vagyok Istennek, hogy ilyen tanáraim voltak, akik a szakmai tudáson kívül mintát adtak arra, hogyan kell a muzsikusi pályát, a tanári hivatást művelni.

RJ: *Szolgáltál-e korábban kántorként?*

DG: Kántori gyakorlatot a hódmezővásárhelyi evangélikus gyülekezetben szereztem, hiszen 2004-től lettem kántora

Lelkészjelölti bemutatkozás

Sok szeretettel köszöntöm így az újság lapjain keresztül is a kedves olvasókat. Ribárszki Ákosnak hívnak és a nem is olyan távoli Kondorosról érkeztem az orosházi gyülekezetbe, a hatodéves képzés keretein belül.

Kondoroson jártam az általános iskola első négy osztályát, majd a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium nyolcosztályos rendszerében folytattam tanulmányaimat, 2003-ban érettségiztem. A gimnázium utolsó éveit és különösen Németh Mihály lelkész úr voltak meghatározói életem e szakaszának. Az ő személyisége, munkássága és a rajta keresztül kapott elhívással tudtam, hogy a teológián szeretném folytatni tanulmányaimat.

Még 2003-ban sikerrel felvételiztem az Evangélikus Hittudományi Egyetemre, és szeptemberben elkezdtem tanulmányaimat.

Diplomámat 2008 májusában védtem meg „A Mária-kultusz kialakulása és fej-

lődése a Római Katolikus Egyházban” címmel. Még ebben az évben 1 éves ösztöndíjat nyertem a németországi Neuenhettelsauban található Augustana főiskola teológiai karára.

Magyarországi evangélikus lelkész-képzésünk 5+1 éves rendszerben történik, vagyis 5 évig tanulunk, melynek a végén diplomázunk, a plusz 1 évet pedig hatodévesnek vagy gyakorlati évként nevezzük. A lelkészjelölt ekkor kikerül egy

adott gyülekezetbe, ahol a mentora mellett 9 hónapig tanul, gyakorlatot szerez és szolgál. Beletanul az adminisztráció, a hitoktatás, az ifjúsági munka, a látogatók, a kazuális alkalmak, az istentiszteletek gyakorlati részébe. Jelenleg ezt az utolsó, hatodévesemet töltöm itt, Orosházán, Deák László lelkész úr mentorsága alatt, 2010 júniusáig.

Bár még rövid az ismeretség a gyülekezettel (mindössze 3 hét), de ez idő alatt nagyon sok pozitív élmény ért és nagyon megszerettem az itt dolgozókat, szolgálókat, gyülekezeti tagokat. Köszönöm az orosházi gyülekezetnek, hogy szeretettel és türelemmel fogadtak. Biztos vagyok benne, hogy tanulásomban, épülesemben, fejlődésemben a segítségemre lesznek, és remélem, hogy ezzel sok örömet okozhatok a gyülekezetnek, segítőkimnek, mentoromnak.

RIBÁRSZKI ÁKOS

☞ a gyülekezetnek, 2007 júniusáig, Orosházára történő költözésünkig. 2004 szeptemberétől 2005 márciusának végéig három leánygyülekezet (Ambrózfalva, Pitvaros, Csanádalberti) kántori szolgálatát is elláttam. 2007 júniusa óta pedig helyettes kántorként az orosházi gyülekezetben és a szórványokban végeztem ezt a szép szolgálatot. A tanulás azonban nem ért véget számomra. Ahhoz, hogy kántori szolgálatom igényes legyen, újra és újra meg tudjak újulni, fontosnak tartom, hogy tovább képezzem magamat. Nagy Krisztina énekművészhez járok magánénekkórára, a Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolába, és hétről hétre Dr. Botkáné Égető Mária orgonaművésztől tanulhatok, akinek orgonajátékában legutóbb St. Martinnal tartott közös koncertjükön gyönyörködhettünk templomunkban. Bízom abban, hogy Isten megáldja kántori szolgálatomat és gyümölcsözővé teszi azt a gyülekezet javára.

(rj)

A Magyarországi Református és Evangélikus Egyházak Elnökségeinek közleménye a Bajnai Gordonnal folytatott tárgyalások után

A magyarországi történelmi egyházak vezetőinek Bajnai Gordon miniszterelnökkel folytatott mai megbeszélésén világossá vált az egyházak és a kormány közötti egyeztetés menete és az egyeztetés felelőse. A jövőben Kiss Péter társadalmi kapcsolatokért felelős tárca nélküli miniszter koordinálja azoknak a több tárcahoz kapcsolódó kérdéseknek az egyeztetését, amelyek az egyház és állam kapcsolatában felmerülnek. A miniszterelnök elkötelezte magát a 2008-ban megkezdett egyházfinanszírozási rendszer átalakításáról szóló szakértői tárgyalások folytatása mellett. Ezen tárgyalások célja, hogy középtávon megszüntessék az egyházak állami finanszírozásra utaltságát és ennek eléréséig is tegyék a finanszírozást átláthatóvá, kiszámíthatóvá és olyanná, amely segíti az egyházak öngondoskodó képességének erősítését.

Az egyházak beletörődéssel tudomásul veszik az 1%-os felajánlások kiegészítésének kormány által javasolt csökkentését azzal, hogy 2011-től visszaáll a 2008-ban megállapodott 1+1 rendszer. A közel 15%-os csökkentés elfogadásával az egyházak osztoznak a magyar társadalom egészét érintő megszorításokban. Megállapodás született arról, hogy a zárszámadással kapcsolatos, még nyitott kérdések megoldását szakértői szinten folytatott tanácskozásokban kell megtalálni.

A kormányfő és az egyházak vezetői eszmét cseréltek a szlovákiai nyelvtörvénnyel kapcsolatosan megtett lépésekről, és biztosították egymást arról, hogy lehetőségeik szerint megtesznek mindent a nyelvtörvény jelenlegi formájából adódó hátrányos következmények megszüntetése érdekében.

Budapest
2009. szeptember 29.

A Magyarországi Református
és Evangélikus Egyházak Elnökségei

Négy hónap, négy kiállítás

Bizonyára ritkaságszámba megy házámban az olyan harmincezeres város, mint Orosháza, ahol a helyi képzőművészek tucatnyi kiállítóhelyen mutatkozhatnak be.

A „hivatalos” intézmények (képtár, múzeum, Művészetek Háza, művelődési központ) mellett egyre rangosabb és látogatottabb kiállítások követik egymást az evangélikus gyülekezeti házában is.

Az egyházközség vezetése és támogatása mellett a Györy Vilmos Szeretetszolgálat szervezi a környezetünkben élő alkotók bemutatkozását. Nyilvánvaló, a szeretetszolgálat így még jobban kilép a városlakók elé, az egyházközség pedig mindezt missziós szolgálatnak is tekintheti, hiszen ilyenkor gyakran olyanok is betérnek ide, akik egyébként alig-alig látogatják a szépszámú egyházi alkalmat.

A szeretetszolgálat jól érezte: Orosházán sok amatőr festő vágyik arra, hogy nyilvánosságot kapjon, megmutathassa folyamatosan sorjázó munkáit a művészetbarátoknak. Sokan szeretnék megélni legalább az erkölcsi elismerést. A közelmúltban Szőke Zsuzsának júniusban, Balogh Örsének júliusban, Nagyné Sinka Erzsébetnek augusztusban, Ujfaluassy István festőnek pedig szeptemberben nyílt kiállítása.

Szőke Zsuzsa és Nagyné Sinka Erzsébet orosházi festőktől tanult. Az előbbi Fülöp Ilonától, Szlotta Andrástól, Fekete Jánostól és Szalók Józseftől. Az utóbbi szintén Fekete Jánost, Horváth Jánost és Pribék Endrét nevezte meg tanítómesterének. Balogh Örsé a maga erejéből és szorgalmával, önképzéssel emelkedett ki. Azt mondja: „MESTEREM A TERMÉSZET! Így, végig nagybetűvel. A korelnök, a most 77 esztendőű Ujfaluassy István Kárpátalja üzenetét hozza. Elvégezte az Odesszai Egyetem földrajzszakát, majd Kijevben az egyik Közgazdasági Főiskolán szerzett újabb diplomát. Mint festő azonban amatőr, a szó nemes értelmében. Számára az amatőr kifejezés nem a színvonalat jelenti, hanem azt, hogy kedvtelésből fest. Mesterei és példaképei között említi Glück Gábort, Boksai Józsefet és Kassai Antalt.

Szőke Zsuzsa 1999-ben álmodta olajba a *Szürke magyar csorda* című művét. Az előtérben legelészik a magyar szürke szarvasmarha a szikkadó földön, a sárguló fűvön. A távolban ott a szomjat enyhítő gémeskút, a háttérben fák zöldellnek, az előteret sárga virágok szegélyezik. Említésre érdemes alkotása a *Jelen és jövő*, ahol ló és kiscsíkó bóklászik a zöld mezőben, a

kaszálás után a széna összegyűjtve. Az egész kép békét, nyugalmat sugall. Az állatok szeretetéről tanúskodik az 1998-as datálású *Édes élet a nádasban*. Talán egy vadkacspár szerelmének vagyunk a részesei, a nádas szépen tükröződik a vízben. A fehér és a szürke szín uralja a kompozíciót. A régi, eltűnt orosházi népelet hangulatát árasztja a *Kukoricás csendélet kis tökéll* című nagyobb méretű alkotása, ahol a sárga és a zöld színek dominálnak. Figyelmet érdemel a *Parasztreggeli*, ahol a híres orosházi kenyeret emelte festményének középpontjába. Tavasztól ősziig kedvenc tartózkodási helye a Fürdő utcai családi ház, ahol kialakított egy műtermet, jobb időben pedig a szőlővel befuttatott folyosón állítja fel festőállványát és festi a szép virágokat, csendéleteket, fákat, megörökíti az egyszerű emberek világát, a természet csodáit.

Balogh Örsé örömmel festett bibliai tárgyú képei az áhítat és a szeretet melegét sugározzák. Jézus a keresztyénység központi személyisége, Isten fia, az emberiség megváltója, akit keresztre feszítettek és feltámadt. Nézzük meg a 2001-ben, vegyes technikával készült alkotását, a vonalak eleganciáját, a kifejezés lágyágát. Két paravánon kaptak helyet tájképei, melyek a földhöz, Balogh Örsé gyakori szóhasználatával élve: a gyökerekhez, a természethez fűződő élményeinek a tükrét adják. Festményeiben igyekeznek az alföldi és a tolnai, baranyai tájak hangulatát, szellemét, lényegét megörökíteni. (*Alföldi puszta, Kardoskúti Fehér-tó, Szarvasi arborétum, Omladozó tanya*). Kiemelkedő képe a zöld szín tucatnyi árnyalatát bemutató *Dunántúli dombosság*, valamint a *Hegyi patak* és a *Templomvölgy*. Élénk színű, dekoratív virágcsendéleteit szemlélve (*Mezei virág, Püünkösi rózsák, Margaréták, Végrendelet*) elgondolkodhatunk, mennyi szépség vesz körül bennünket. Két portréja is említést érdemel: a *Kelet lánya* című pasztelképe az egyik legsikeresebb alkotása, szereti az *Erzsikét* ábrázoló képét is, aki öccsének lánya. Szólnunk kell még *Aratási sorozatáról*, amely sokak kedvence. A 14 darabból álló temperasorozata a nyári munkák folyamatát rögzíti, az *Aratás közben* című kisképtől a *Vízholdó lányig*. Sokoldalúságát bizonyítja: kitűnő rajzoló, kedveli az akvarellt, a pasztellet, a temperát, a tusrajzot, legszívesebben azonban olajjal fest. Emellett rendszeresen ír; most látott napvilágot negyedik önálló kötete *Törékeny szavak* címmel, amelybe legújabb költeményeit gyűjtötte össze.

Nagyné Sinka Erzsébet alkotásaiban a teremtő Isten által létrehozott harmóniát kívánja tükrözni. A fő helyre kitett *Nyugalom* című festményére ráírta a Zsoltárok könyve 42. fejezetének 2. versét: „Mint a szarvas kívánczik a folyóvizekre, úgy kívánczik az én lelkem hozzád, oh Isten.” Tájképein kibontakozik a természet szépsége, a tájak hangulata. Szereti a hegyet, a vizet, a minket körülvevő természetet. Jelentősebb alkotásai a *Vízésés*, a *Görög tengerpart*, a *Körös-part*, a *Magas-Tátra*. Kerüli a természet élesen hangsúlyozott, részletező másolását, minden jelentéktelen részlettől megtisztítva, a maga természetes módján igyekszik visszatükrözni a látottakat. Előszerezettel fest életképeket. Érdemes közelebbről is megtekinteni példaképére, Szinyei Merse Pálra emlékeztető élénk színű festményeit. Több alkotásán szerepelnek lovak, amelyek közül kiemelkedik *Kékség* című képe. Aki a lovat így tudja ábrázolni, arra oda kell figyelni! A bemutatkozásövegeben leírta magáról, nagyon megszerette a pasztellet és tusrajzolást, a szép és tiszta képalkotást. S amit a legfontosabbnak tart: megtanulta a művészi alázatot.

Ujfaluassy István a fatornyos templomok, a lenyűgöző természeti szépségek hazájából, Kárpátaljáról származik. Királyházán született, ahol az 1530-as évek elején először fordították Pál apostol leveleit magyarra, s a település várában is élt Ilosvai Selymes Péter, a híres vándor dalnok. Most bemutatott alkotásaiból az első egy 1949-es évszámú *Önarckép*, a 2009-es esztendő 11 érett festménye jelzi. Közöttük *Marianna unokám* című portréja, valamint három vár (*Ungvár, Munkács, Nevicke*) ábrázolása. Tájképei vannak túlsúlyban ezen a kiállításon. *Sorsunk* című képe filozofikus, a középpontban a kiszáradt, derékba tört fa, száraz ágaival. Balra fent sötét felhők, a hegy is sötét, jobb oldalon azonban világosodik az ég. Ha jobban megfigyeljük, látjuk, a kiszáradt fa alatt nőnek az újabb kis fácskák. Mi elme gyünk, jönnek a fiatalok. Az *Emlékmű építése Vereckén* című alkotása a honfoglalás 1100. évfordulójára készült. Az emlékmű sokáig torzó maradt – ezt látjuk a festményen –, ukrán nacionalisták tönkretették, azonban az elmúlt években felépítették. A hét kötomb a hét törzset jelenti, a középpontban elhelyezett kereszt a keresztyénység felvételét.

Négy festő, négy kiállítás. Mindnyájan azért festenek, hogy örömet szerezzenek másoknak és önmaguk is kiteljesedjenek. Ez az életük. Művészszeleikkel vizsgálják a világot, környezetüket, Orosházát. Kívánjuk nekik, hogy még sokáig alkothassanak és továbbra is törekedjenek maradandó értékek létrehozására.

Fénysugár Híradó

Miután két esztendeje egyesületként működünk, az idén – nagy örömkünkre – első ízben kaptunk támogatást az önkormányzattól. Ez tette lehetővé, hogy olyan programokat is megvalósíthassunk, amelyekre régen vágytunk.

Június 18-án 40 fős csoportunk Magyarország talán legszebb épületébe, Budapestre, az Országházba utazhatott. Az Országház XII. kapujánál várakoztunk, majd az ingyenes belépés után a parlamenti őrség biztonsági ellenőrzést végeztetett, s bejuthattunk a reprezentatív épületbe.

Egy hivatalos idegenvezető mellett Koszorús László országgyűlési képviselő fogadta és kalauzolta nyugdíjasainkat. Első kérdésére kiderült, hogy a társaság fele még egyáltalán nem járt a Parlamentben. Megcsodáltuk a szobrokat, freskókat, festményeket, a díszlépcsőnél a csarnok mennyezetét tartó hat méter magas, sötétvörös gránitoszlopokat. A kupolacsarnokban az oszlopfőkről magyar királyok és erdélyi fejedelmek szobra tekintett ránk. Áhítattal szemléltük a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket. Az ismertetésből megtudtuk, hogy az Országház Steindl Imre tervei alapján valósult meg, az építkezés 1885–1904-ig tartott.

A déli oldal az országgyűlés mai otthona, ahova a társalgón keresztül vezet az út. A társalgóban leterített, kézzel szőtt békésszentandrás szőnyeg komoly értéknek számít, egyedülálló mérete miatt is. Bekukkantottunk a televízióban már sokszor látott ülésterembe. Az idegenvezető szolt a folyosókon elhelyezett, számított szivartartókról. Elmondta, még a boldog békeidőkben készítették ezeket. A

hosszú beszédek alatt az ülésteremből kijárkáló képviselők – megjegyezve számaikat – tértek vissza égő szivarjaikhoz. Valójában gyorsan véget ért 1 órás parlamenti sétánk, mindnyájan gazdagabban tértünk haza.

Röviden szólok hétköznapjainkról, amelyek számunkra valójában ünnepek, hiszen mindnyájan ünnepi szívvel és lélekkel készülünk a kedd és csütörtök délutáni összejöveteleinkre. A Halleluja Énekkör 1 éve folyamatosan él. Új egyházi énekeket tanulunk Deák Gabriella vezetésével, aki gitárral kísér bennünket. Már többször szerepeltünk istentiszteleteken is. Keddi napokon lelkészeink áhítatot tartanak, csütörtökön pedig esti istentisztelettel zárjuk együttlétünket. Ezek az igehallgatási alkalmak még jobban erősítik összetartozásunkat.

Természetesen más programjaink is vannak. Még tavasszal érdekes előadást hallgattunk meg a 200 éve Orsházán született evangélikus püspökről, Székács Józsefről. Nevét sokan csak a róla elnevezett utcáról ismerték.

Beszélgetésre hívtuk Csizmadia Ferencné, aki bemutatta *Márciusi szél...* című – azóta már meghalt férjével közösen írt – könyvét, küzdelmes életükről. Különös figyelemmel kísérték a beszélgetést kortársai, hiszen a legtöbbjük sorsa a mögöttünk hagyott évtizedekben hasonlóan alakult.

Sok szép zenei élményben is részünk volt. Templomunkban hallgattuk meg Ella István orgonaestjét, később Tolcsvay László *Magyar miséjét*, ahol a szerző mellett Sáfár Mónika és Sasvári Sándor szólóénekeiben gyönyörködhettünk. Leg-

utóbb pedig jelen voltunk a nagyszerű zenei esten, ahol St. Martin szaxofonművész és Botkáné Égető Mária orgonaművész szerepelt több száz érdeklődő előtt. Zsúfolásig megtelt a Petőfi Művelődési Központ, mikor a Kassai Szimfonikusok adtak hangversenyt, amelyen egyesületünk számos tagja is jelen volt.

A nyári hónapokban négy orosházi festő kiállítását nyitották meg a gyülekezeti házban. Mi abban a kivételes helyzetben vagyunk, hogy heti két foglalkozásunkat a bemutatott szép festmények között és mellett tarthattuk meg.

Megköszönjük a támogatást mindazoknak, akik bontani való, kézzel kötött ruhaneművel, illetve fonállal segítenek bennünket. Ezekből takarókat készítünk. Legutóbb 30 takarót ajándékoztunk egyházi óvodáknak és ismét juttatunk a Családok Átmeneti Otthonának és a hajléktalanszállónak. Ezek mellett a templompadokon lévő üléspárnák felújítása is folyamatos, eddig 250 készült el, még 150 van hátra. Nemcsak az összejöveteleken kötünk, hanem többen otthon is rendszeresen végzik ezt a munkát. Akik nem kötnek, azok a bontást és fonalak gombolyítását végzik, ezzel is segítenek bennünket.

Az elmúlt hetekben négy új tag jelentkezett közénk, szeretettel fogadtuk őket.

Lapzárta után készülünk Kenderesre, ahol meglátogatjuk a Horthy-kastélyt, a temetőben a családi kriptát és a Tengerészeti Múzeumot. Erről a kirándulásról és további őszi programjainkról a karácsonyi Harangszóban számolunk majd be.

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Templomkerítés és áldozati vasárnap

2009 pünkösdjén tartottuk az idei áldozati vasárnapot, a meghirdetett cél a templom körüli elaggott kerítés és a templom környezete volt. A gyülekezet áldozatkészége Isten iránti hálaadásra indított bennünket, várakozáson felüli pénz gyűlt össze. Azt tudtuk, hogy a kerítés javítása sokkal többbe kerül, mint 1 millió forint, s nem tévedtünk, mert az 1,5 milliót is átléptük. S a csodálatos az volt, hogy a pünkösdői áldozati vasárnap pénzüssége végül majdnem hajszálpontosan annyi lett, amennyibe a kerítés került.

Istennek adunk hálát gondviselő szeretetéért, de köszönetet mondunk minden kedves adakozó testvérünknek is, akik a szokásos perselypénzen, egyházi járulékon felül még céladománnyal is megsegítették az egyházközséget, így immáron el is készülhetett a templom körüli kerítés. Fel kellett újítani az egyre romosabbá váló aljazatot és a rohamosan rozsdásodó vasrészt is megfelelően kezelni és mázolni kellett. Örömmel tekinthetünk a kész kerítésre, így méltó ehhez a szép templomhoz. Mert a templom és környezetének állapota is üzenet az arra járók, helybéliek vagy látogatók, turisták felé. Azok számára, akik rendelkeznek lelki látással is. (rj)

Szeretetszolgálatunk beszámolója

Az idei év legnagyobb kihívása a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának beindítása volt. A bürokráciával, az állandóan változó hatályos jogszabályokkal kellett csatát vívni. (Jó lenne, ha a szociális szakma mindazon jogszabályai, rendelkezései, módosításai, korrekciói, amelyek költségvetési forrást nem igényelnek, ám mégis nagymértékben akadályozzák az ellátást, illetve a zavartalan működést gátló tényezők, mielőbb megváltoznának.)

Mindezek ellenére nagyon nagy öröm volt számomra az a pillanat, amikor kifüggesztésre került a jogerőre emelkedett tanúsítvány!

A fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás keretén belül jelenleg 4 főt foglalkoztatunk; e létszámot az év végéig 8 főre szeretnénk bővíteni.

Foglalkoztatottjaink hasznos kiegészítő tevékenységet végeznek – karbantartási munkákat, kertészkedést, kerítésfestést, takarítást – az evangélikus egyház oktatási intézményeiben, parókiáin, ingatlanokban és azok környezetében. Ennek köszönhetően a szépérzékét eddig zavaró eldobált szemetek, csikkek eltűntek a templom környékéről. Remélem, hogy ezek mellett sokan észrevették azt is, hogy a Meszes-kisköz üzletsora előtt a járdát minden reggel gondosan felsűrolják az asszonyok. Ezek a munkálatok apróságnak tűnhetnek, mégis sokat javítanak az arra sétáló emberek közérzetén.

A szeptember 15-ei presbiteri gyűlésen beterveztettük a kérelmet az idősek klubjának bővítésére, illetve a klub nyitvatartási rendjének megváltoztatására.

A második beadvány az alapító okirat módosítása volt, illetve a fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás eddig engedélyezett létszámának bővítése. A beadványokat elfogadták.

Intézményünkben teológushallgatók (2 fő), szociális ápolók és gondozók (5 fő), illetve 1 főiskolai hallgató végezte nyári gyakorlatát. Nagyon örültünk a segítségüknek, amit itt is megköszönök, mert így sokkal hatékonyabban tudtuk támogatni a gitártábort, az életmódtábort és a sporttábort, illetve dolgozóink szabadságoltatása is nagyságrenddel gördülékenyebben ment.

Aki rendszeresen részt vett kulturális programjainkon, tapasztalhatta, hogy a klubhelyiséget folyamatosan szépítettük, praktikus új bútorokkal bővítettük, és így méltó helyet kapott az iratterjesztés és a könyvtár. A lelki és szellemi táplálékot jelentő könyveket házhoz is szállítjuk, ha ellátottjaink igénylik.

Orosháza nyári kulturális életét színesítettük négy kiállítás megrendezésével. Júniusban Szőke Zsuzsa képeit, majd júliusban Balogh Örsé alkotásait, augusztusban Nagyné Sinka Erzsébet, s végül Ujfalussy István festményeit csodálhattuk meg. Balogh Örsé kiállításának megnyitóján 120-an vettek részt, itt saját versei is elhangzottak.

Kulturális programjainkat szeretnénk színesíteni kézműves kiállításokkal és koncertekkel. Helyi értékeink között kiemelkedő helyet foglal el az orosházi evangélikus gyülekezet egyik kincse, a kiváló akusztikájú templom és a benne található, 2006-ban felújított orgona. Ehhez a kincshez méltón, a zeneművészet iránt érdeklődők számára 2010-re egy igazi csemegét szeretnék beharangozni, mely a három Szokolay ősbemutató koncertje lesz. Az orosházi születésű Szokolay Sándor zeneszerző, aki egyaránt ír darabot fiának, a kiváló zongoraművésznek, Szokolay Balázsnak és a tótkomlói születésű Szokolay „Dongó” Balázsnak, aki a fúvós hangszerek művésze. Legfrissebb információim szerint a Szokolay Bálint által alapított madrigálkórus is részt vesz a produkcióban.

Elképzeléseink, terveink még vannak, melyek megvalósulásáért a jövőben is töretlen erővel dolgozunk; ennek eredményeképpen – remélem – egyre több résztvevője lesz rendezvényeinknek, és egyre többen megismerik gyülekezetünket, illetve templomunkat.

LÓCZINÉ KRAJCZÁR EMESE
intézményvezető

Egy éves a „Férfiak sátra”

Már egy éve, hogy minden hónap második csütörtökén, az esti istentisztelet után ott maradunk beszélgetni egymással, lelkészeinkkel. Tíz-tizenketten vagyunk, s szót ejtünk családról, életéről, egyházzal, szinte mindenről. Természetesen első helyen a Biblia szerepelt, abban is a férfiak szerepéről beszélgetünk. Többek között szó volt Ádámról, Káinról és Ábelről, Noéről, Jákobról, Józseféről, Mózesről, Józsuéről. Jelenleg a Bírak könyvének tartunk, amely első olvasásra küzdelemről és vérontásról számol be, mégis magasztalja Istent, mint népének nagy megszabadítóját.

Hónapról hónapra sok-sok küzdelem és viszontagságokkal teli történet tanulságait beszéljük meg. Természetesen mindig feltesszük a kérdést: vajon mi abban a helyzetben hogyan cselekedtünk volna? Be kell látnunk, hogy mi sem tudtunk volna Teremtőnk segítségével helyesen dönteni.

Az alkalom nagyon hasznos, mert szükségünk van ilyen beszélgetésekre. Erősíti hitünket, sokat tanulhatunk egymás hitéletéről. Bátrabban merünk a nyilvánosság előtt beszélni és egymáson segíteni. Pál apostol írja: „A test törekvése halál, a lélek törekvése pedig élet és békeesség.” [Róm

8,6] Szavaival rámutat, hogy lelki embernek lenni nem csupán személyes ízlés vagy kedv dolga. Valójában élet és halál kérdése. „A nem lelki ember pedig nem fogadja el az Isten lelkének dolgait, mert ezeket bolondságoknak tekinti, sőt megismerni sem képes, mert csak lelki módon lehet azokat megítélni.” [1Kor 2,14] Röviden ennyi volt egy év története.

Szeretettel várjuk férfitestvéreinket a továbbiakban is! Élünk hitben, szeretetben, békeességben egymással! Erős vár a mi Istenünk!

SITKEI FERENC

Home, sweet home

Otthon, édes otthon! Sokszor megkönnyebbülünk, amikor egy nagy utazásról hazatérve megérkezünk szeretett otthonunkhoz. Behordjuk a csomagjainkat, és alig várjuk, hogy kedvenc fotelunkban kényelmesen elhelyezkedjünk. De jó dolog is ez! A saját, szeretett lakásunkban lehetünk ismét.

A Családok Átmeneti Otthonába is folyamatosan érkeznek a megfáradt családok. Kezdetben megilletődöttek és keresik a helyüket az intézményben. Sok esetben csak enni és tisztálkodni jönnek ki a szobájukból az első napokban. Felméri a terepet, mielőtt nyitni mernének a munkatársak és a lakók felé. Ez teljesen természetes, hiszen őket nem a megszokott életterük várta a fásaszító utazás után. A kedvenc foteljuk helyett egy idegen ágyból nézhetik „saját” kis szobájukat. De bármennyire nehéz lehet ezzel szembeülniük, mégis valami jónak lehet a kezdete. Egy új esély birtokosai lehetnek, ami nagy kincs a mai világban.

Mindenki más közegeből, más problémákkal érkezik hozzánk. Igazi kihívás ezekkel a családokkal foglalkozni, hiszen több fronton kell segítséget nyújtanunk nekik. A beiskoláztatástól kezdve az életvezetési tanácsokon át a jogi segítséggel bezárólag számtalan területen tudunk al-

ternatívákat felvonultatni. Az egész családot (test és lélek) nézzük, és ezek alapján próbáljuk megtalálni a kulcsot hozzájuk. Nehéz, de nemes feladat.

Személy szerint álomban sem gondoltam volna, hogy mibe csöppenek bele! Olyan élettörténetekkel találkozom a mai napig is, amelyek még mindig szíven találtnak. Nem lehet megszokni az emberek nyomorúságának látványát. De éppen ez ad motivációt, hogy ne nyugodjak ebbe bele. Velük beszélgetve sokszor elgondolkozom azon, hogy vajon hol siklott ki az életük? Mi az a pont, amikor elindultak a lejtőn lefelé?

Egykori külsősként máshogy tekintetem ezekre az emberekre. A lehetőségeimhez képest igyekeztem nekik segíteni. Talán olyan dolgokban is, amikben nem kellett volna. Most már tudom, hogy akkor lehet rajtuk igazán segíteni, ha a háttérükről is megfelelő információval rendelkezem. Sokszor nem azzal segítünk nekik, ha mindent megcsinálunk, elintézzük helyettük. Inkább arra kell tenni a hangsúlyt, hogy merjenek küzdeni a saját céljaikért. Mi ott állunk mögöttük támogatóként, de az első lépéseket nekik kell megtenniük. Ha eltévednek, elesnek ezen a nehéz úton, akkor megpróbáljuk megmutatni, hogy milyen lehetőségekkel bír-

va tudnak továbblépni. Természetesen, nem lehet minden esetben sikertörténetről beszélni, de ha már csak egy családnak is tudtunk segíteni, akkor megérte ezt az intézményt létrehozni. Lehet, sablonosan hangzott ez az előző mondat, de ha belegondolunk, hogy emberéletekről „beszélünk”, akkor más kontextusba kerül ez a kijelentés.

Személy szerint nyugodt és kiegyensúlyozott családban nőttem fel, amiért talán sose lehetek elég hálás. Ha az ott megélt harmóniából át tudok adni valamit, akkor már boldog embernek mondhatom magamat. Tudom, hogy ez nem minden, de azt is tudom, hogy mekkora érték a mai világban, hogy egy gyereknek nem csonka családban kell felnőnie. Talán túl idealista vagyok, de hiszem, hogy mindenki megtalálhatja a maga boldogságát!

Nekem nem feladatam másokat megítélni, hogy mit miért tettek/tesznek. De kötelességemnek érzem, hogy segítsék nekik visszatérni a való életbe. Bízom benne, hogy az egykori és a jelenlegi családjaink nem csak egy „Ciao!”-ra emlékeznek majd, amikor kilépnek a CSÁO-ból, hanem úgy gondolnak az intézményre, hogy ez az a hely, ahol új irányt kapott az életük.

MIKÓ DÁNIEL

Vaktábor 2009 - Szeged

Az idei vaktábor Szegeden került megrendezésre, 2009. július 13–19. között. Nagyon jól sikerült, sok programon vettünk részt és szép élményekkel gazdagodtunk. Minden napot áhítattal kezdtünk és fejeztünk be. Reggel ezt Kasza Gábor teológushallgató tartotta.

Az első nap, hétfő regisztrációval és ismerkedéssel telt. Délután „felfedeztük” Szegedet. Este Bánki-Horváth György tartott áhítatot a tábor lakóinak.

Kedden egy különbusszal Szegvárra utaztunk. Először meglátogattuk az ot-tani szélmalmost, utána egy lovas kocsival bejártuk a falut. A kocsikázás után megébédeltünk egy étteremben, majd ellátogattunk a helyi katolikus templomba és a falu múzeumába. A szálláshelyre visszaérve megvacsoráztunk, utána a táborvezető, Hack János tartott áhítatot.

Szerdán reggeli után a tűzoltóságra mentünk. Nagyon segítőkészek voltak, mindenkit elvittek egy körre a tűzoltóautóval. Délután szabad program volt, le-

hetett focizni, sétálni, gyöngyöt fűzni, vakpingpongot játszani. Az este folyamán Deák László evangélikus lelkész és családja látogatott el hozzánk, akik egy áhítat keretén belül gazdag lelki tartalommal ajándékoztak meg bennünket.

Csütörtök délelőtt a csapat egy része az Anna-fürdőbe látogatott el, míg a többieknek fakultatív program volt. Ebéd után a Kreatív Formák Alapítvány látott minket vendégül. Betekinthettünk a munkájukba és különféle segédeszközöket is kipróbálhattunk. Este 6 órától pedig a szegedi evangélikus gyülekezettel úrvacsorás istentiszteleten vettünk részt.

Pénteken reggel ismét különbusszal Ópusztaszerre utaztunk. Meglátogattuk a Feszty-körképet, s a délelőttöt is a park területén töltöttük el. Ebéd után a Falumúzeumban megismerhettük a régi falusi élet csínját-bínját. Este 7 órától a helyi ifjúsággal focimeccset játszottunk, majd közös áhítaton vettünk részt, amit Cserhádi Sándor evangélikus lelkész tartott.

Szombaton a tábor területén belül maradtunk, ahol közös játékkal, majd bográcsfőzéssel telt az idő. Délután szabad programok voltak.

A tábor vasárnap egy istentisztelettel zártuk le, melyet Cserhádi Sándor tartott, a vaktábor résztvevői énekekkel szolgáltak.

Itt mondunk köszönetet támogatóinknak, akik segítségével egy jó hetet tölthettünk el Szegeden: szegedi evangélikus gyülekezet, MEVISZ, Tisza Volán Zrt. (ők biztosították a különbust), a szegedi tűzoltóság, Esélyek Háza Szegedi Kirendeltsége és a gyülekezet tagjai, akik finomságokkal halmoztak el minket.

Ha valakit bővebben is érdekel a vaktábor, akkor a következő honlapon tájékozódhat: www.vaktabor.hu Jövőre is megtartjuk ezt a táborot. Aki szeretne támogatni bennünket, megteheti a következő címen: MEVISZ, 1085 Budapest, Üllői út 24. vagy janosbors73@gmail.com Köszönettel: a résztvevők és

HACK JÁNOS

Krisztus-képmás

„Közös asztal” Konferencia

Minden nép a maga képére festi meg Krisztust, így vannak fekete, fehér, sárga bőrszínűek is. Hitelt érdemlő Krisztus-ábrázolás nem maradt fenn, de nem is ez a fontos, mert nem a külső az első, hanem a belső.

Ez a fajta ábrázolás a Bibliában fennmaradt és ezt tanulmányoztuk, augusztus 21–25. között, hiszen a Nógrád megyei Béren rendeztük meg az evangélikus cigánymisszió által szervezett tábort. Minden évben olyan helyen tartunk konferenciát, ahol az evangélikus gyülekezetben vagy annak közelében élnek cigány testvéreink.

Újra és újra felmerül kérdésként, hogy miért foglalkozunk mi cigánymisszióval, hiszen ők eredetileg nem is evangélikusok, és amúgy is nagyon sok probléma van velük. A felvetődő kérdés első felét csak azok teszik fel, akik kifogásokat keresnek, vagy azok, akik népegyházi keretek között gondolkodnak. A népegyházi keretekhez lehet ragaszkodni, van is néhány hűséges egyháztag, aki eszerint is él, de az egyházi demográfia ebben a tekintetben nem sok bizakodásra ad okot. Ha azt akarjuk, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház megmaradjon, akkor nyitnunk kell cigányok és nem cigányok felé egyaránt.

A sok probléma legyőzhetőségére a kora középkori Írország lehet példa, ahol barbár, pogány emberek éltek, és egy Patrick nevezetű kisgyermeket rabszolgának elrabortak, rosszul bántak vele. Ez a kisgyermek megszökött a fogva tartótól, majd keresztyén hitre tért és vissza-

ment Jézusról bizonyosságot tenni. Az egész sziget megtért és a keresztyénség bástyája lett.

A 2009-es esztendő igéje – „Ami lehetetlen az embernek, az Istennek lehetséges.” – nagy bátorítást adhat a cigánymisszióban is.

A tábort Bakay Péter országos cigánymisszió-felelős szervezte. A találkozót áprilisban megelőzte egy helyszínbemjárás Béren, amelyhez már akkor is nagy segítséget adott a helyi lelkész, Thuránszky István.

A héten mintegy 60 fő vett részt. Nagyrészt sárszentlőrinciek a táborvezető invitálására, szentetornyaiak saját vezetésében és a Nyírtelekhez tartozó görögorszállásiai Györfi Mihállal az élükön jöttek el, de részt vettek budapestiek és vanyarciak is.

Nagyon gazdag program volt az egyébként nomád körülmények között megrendezett táborban, de utóbbi tény a fiatalokat egyáltalán nem zavarta.

Az étkezések alkalmával több hagyományos ételt ettünk, többek között az egyszerűen elkészíthető puliszkát.

A kirándulás nagyon sok alföldi fiatalnak életre szóló élményt jelentett, mert még soha nem másztak meg hegyet. A világhírű béri andezitkiömlés orgonásípszerű sziklaképződményei minden kirándulót elkápráztattak.

Sok érdekes előadást és bizonyosságtelt halhattunk a táborban, Szeverényi János országos missziós lelkész Martin Luther Kingről tartott előadást, kiemelve az ő elszántságát és erőszakmentes harcát.

Vasárnap Csepregi András lelkész hirdette Isten igéjét a házasságtörő asszony történetén keresztül. Az istentisztelet keretén belül Ádám Barnabás cigány testvérünk tett bizonyosságot Jézus életújító munkájáról és szeretetéről. A bizonyosságtétel szavai nagyon sok résztvevőnek csaltak örömkönnnyeket a szemébe.

Vasárnap délután békési pünkösdistá testvérek tartottak egy rövid irodalmi összeállítást, ahol elmondták a fiataloknak, hogy ne ódzkodjanak a tanulástól, mert akkor később kell bepótolni az elmaradtakat. Nemcsak közöttünk szolgáltak a pünkösdistá testvérek, mert az esti utcai evangelizációt is ők tartották a közeli Szirákon.

Hétfőn Szabó András esperes tartott áhítatot, majd Keveházi László Sztehlo Gáborról beszélt. Személyes előadásában elhangzott, hogy több ezer zsidó gyermek mellett horthysta katonát, majd az 50-es években kitelepített embereket is segített, és megmentve az életüket igazán Krisztusra mutatott. Sztehlo Gábor a cigánymisszióban is példa lehet, mert nem áttéríteni akarta a más vallásúakat, hanem megtéríteni. A vanyarci cigányok – akik között Rostás Judit munkálkodott egy éven keresztül – hagyományos cigányéletet bemutató előadása és a cigánytánc jó hangulatot teremtett a helyi művelődési házban. A táborban több teológushallgató is segédkezett. A tábor végét ért, de a cigánymisszió a gyülekezetekben folyik tovább.

LACZKI JÁNOS

Találkozás az Úr Jézussal

Előbb-utóbb minden ember szívében felébred a szentség, a lelkeség vagy az Isten utáni vágy – én is így voltam ezzel.

Gyermekkoromban nagymamám (kinek az édesapja evangélikus tanító volt) sokat mesélt a Bibliából, Jézusról, s tanított imádkozni is. Próbálta nekem az ő személyes hite által megmutatni Isten teremtményeit, csodáit, szeretetét. Ez mélyen beépült szívembe, lelkembe.

Már felnőtt óvó néniként éltem meg, hogy óvodánk egyházi lett, áldás volt számomra Isten szolgálatába állni. Meg-

tapasztaltam, hogy nagy kegyelem és csoda nekem az Úr Jézus. Ő figyel a szerettemre, s megadja, hogy rendben menjek a céлом felé, szerényen, hitben Rá tekintve, az Ő dicsőségére. Így vagyok ma is Jézus tanítványa, s az óvodai csoportommal, a Katica csoportos gyerekekkel, felnőttjeivel együtt, így járjuk továbbra is mindennapjainkat Jézussal. Megmutatva a kicsiknek a teremtett világ szépségeit, a lélek gyümölcseit, az ima erejét, Isten áldó szeretetét.

Visszatekintve életem eltelt évtizedeire, meghatottan gondolok Isten jelenlété-

re. Arra, hogy naponta érezhettem megtartó szeretetét, áldását.

Szabolcska Mihály

IMÁDSÁG IDEJÉN (részlet)

Csak imádkozzatok, édes kis fiaim,

Én tanítalak rá szerető szívemmel,

Az imádság áldás, az imádság élet,

Istenfélelemmel és emberszeretettel.

De ne feledjétek, hogy szeretet nélkül

Hitünk csak sivárság.

S hogy az igaz élet a legszebb imádság!

LUKÁCS ÁGNES

Tanévnyitó beszéd

Tisztelt Vendégeink! Kedves Tanulók, Szülők, Ünnepelő Gyülekezet!

Egy újabb tanév küszöbén állunk. Ez még a tervezés, a jövőről, a ránk váró feladatokról való gondolkodás időszaka, mely kivétel nélkül mindannyiunkat – tanulókat, nevelőket, szülőket – arra készítet, hogy átgondoljuk tennivalóinkat az eljövendő iskolaév tudott és betervezett eseményeit. Már nem sok időnk van a gondolkodásra, hiszen holnapután, szeptember elsejével a megvalósítás időszaka köszönt ránk. Ezért itt és most szeretnék hozzájárulni a közös gondolkodáshoz néhány olyan gondolattal, mely szándékom szerint a kiemelt eseményekre, fontosabb tennivalókra tereli figyelmünket.

Kedves Tanulók, Szülők! Kedves Munkatársaim!

Mi, akik egy oktatási intézményhez, sőt egyházi oktatási intézményhez kötődünk, háromféleképpen érzékelhetjük az idő múlását. Számolhatjuk a múlt időt naptári évben, vagy keresztyén közösségként egyházi esztendővel. Iskolánkban, óvodánkban pedig tanévek szakaszolják életünket. Így hát elmondhatjuk, hogy egy új év köszönt ránk. Akár boldog új évet is kívánhatnánk egymásnak – olykor tréfásan meg is tesszük. Én viszont most a szokásos köszöntés mozaikszavát komolyan idézem – bizonyára sokak számára ismerős lesz. A BÚÉK számunkra jelentse ezt: Bízd Újra Életed Krisztusra. Így induljunk együtt az új tanévbe.

Egy-egy új tanév indulásakor kettős célkitűzés befolyásolja iskolai életünket. Az állandóság és a megújulás megfelelő arányát, összhangját, sőt harmóniáját kell megteremtünk annak érdekében, hogy közös iskolai munkánk eredményes legyen. Egyházi iskolaként könnyű a dolgunk, hiszen az állandóság a kétezres éves keresztyén értékrendből adódik, melynek alapja a Krisztushoz tartozás, az imént már említett ráhagyatkozás. Legyen hát Jézus Krisztus a biztos pont, a megtartóerő, a példa életünkben úgy,

ahogyan azt a tanév igéje kéri tőlünk: „Az az indulat legyen meg bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt.” Ezt az ígét, melyet már a prédikációban Kopf András, újonnan beiktatott iskolalelkészünk Isten üzeneteként eljuttatott hozzánk, ő választotta. Egyrészt az iktatásá-ra, másrészt a tanév igéjeként.

Kedves Lelkész Úr! Kedves Szolgatársunk!

Isten áldja meg választásodat, és elhatározásodat, mely arra indított, hogy iskolánkban lelkészi szolgálatot vállalj! Számunkra ez az igeválasztás és a mögöttünk hagyott próbaév meggyőző erejű volt arra nézve, hogy elhívásod Istentől való, és éppen ezért fáradozásod, szolgálatod nem hiabavaló az Úrban. Engedd meg, hogy mi, pedagógusok továbbra is melléd álljunk Isten ügyének képviselőként. Közös szolgálatunkra Isten áldását kérem, és a mai nap útmutatói ígését idézem biztató, Tőle jövő üzenetként: „Krisztust hirdetjük, miközben minden embert teljes bölcsességgel intünk és tanítunk, hogy minden embert tökéletessé tegyünk a Krisztusban.” [Kol 1,28]

Kedves Tanulók!

Fogadjátok iskolánk lelkészének és pedagógusainak szívből jövő szolgálatát ezután is szeretettel. Hallgattok az ígét! Krisztus hirdetését, a tanítást, az intést az ő parancsára a ti érdeketekben, értetek tesszük. A tanév igéjével Jézus Krisztus példaként állhat előttetek. Nincs más dolgunk, mint Őt követni, az Ő példája szerint élni.

Jézus Krisztus földi helytartói között is találhatunk számtalan példaértékű életet, élő embert. Ilyen volt Székács József püspök, kinek nevét felvenni készül intézményünk.

2009 Székács Év, mely folytatódik ebben a tanévben is. Az emlékévé kapcsán illelő volt közelebről megismerkedni Székács József életével, munkásságával, hiszen büszkén vallhatjuk Orosháza szülöttjének. Az életrajzi adatok mellett fon-

tos lehet számunkra emberi arca, jelleme, mely példaként szolgál az utókornak. Néhány a követendő példák sorából:

- nagy szorgalommal, kiváló tanulással egyszerű, szegény sorból emelkedett ki és lett belőle az ország papja, nagy tudású és elismert püspöke;
- több idegen nyelven beszélt és ezeken a nyelveken tudományos munkát végzett (7 nyelvet számoltam meg az életrajzában);
- rendkívüli tehetségéhez rendkívüli szorgalom párosult. Munkáját, tanulását szigorú időbeosztással végezte;
- markáns vonásai közé tartozott szerénysége. Így vallott magáról: „Soha nem tartozott gyengéim közé, hogy feltoljam magam.”

– egyenes szívű, őszinte ember volt.

Kedves diákok, lehet tehát róla példát venni!

A legnagyobb változás ebben az évben intézményünk névváltozása lesz, mely szeptember 1-jétől így hangzik: Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium. Ennek megünneplésére október 31-én kerül sor.

Kedves Kis- és Nagydiákok!

Az előbb felsorolt erények feltétlenül kellene majd ahhoz, hogy a tanulásban megálljátok a helyeteket. Nevelőitek mindent megtesznek annak érdekében, hogy megkönnyítsék számotokra az ismeretek elsajátítását. A nyertes TÁMOP pályázatnak köszönhetően korszerű módszerekkel és eszközökkel teszik változatossá a tanulás nehéz munkáját. A felteteleken is igyekszünk évről évre javítani. Ősszel elkezdjük az iskolabővítést egy új épületszárny felépítésével. Az iskola udvarának terve is elkészült egy újabb pályázat benyújtásához. Evangélikus gyülekezetünk felvállalja és meghozza a fenntartói áldozatot terveink megvalósításához a pályázati projektek esetében. Köszönjük nekik.

Tanulóink között ülnek olyanok, akiknek különösen nagy ünnep a mai nap. Kis elsőseink először indultak iskolába, és

☞ most teszik meg az első lépéseket a tudomány megszerzésének röögős útján.

Kedves Kisdiákok!

Szívünk teljes szeretetével köszöntünk benneteket szüleitekkel együtt. Iskolakezdsétek ünnepén egy-egy Bibliát kaptok. Az ajándék mellé azt kívánom, hogy tudjátok azt minél hamarabb elolvasni és zárjátok szívetekbe azt az üzenetet, ami benne van. Legyetek nagyon boldog kisdiákok, Isten őrizze és irányítsa apró lépéteiteket.

A 9/4 osztály tanulóinak csak egyik fele ül új diákként közöttünk. Ebben az évben különösen sokan maradtak velünk 8. osztályosaink közül a gimnáziumi osztályban – saját választásuk és tanulmányi eredményük alapján. Köszöntjük az újonnan érkezőket is. Vidám és eredményes diákévet kívánunk az egész osztálynak. Adja Isten, hogy az ajándékba kapott Bibliát forgassátok úgy, hogy jusson el szívetekig az üzenet, ragyogja be életeteket az Úr Jézus szeretete. Ezt a szép ajándékot a Sola Fide Alapítványnak köszönhetitek.

Itt köszönöm meg mindazoknak, akik bármilyen módon támogatják iskolánkat. A svájci testvérgyülekezet jóvoltából 1. osztályosaink ebben az évben is ingyen tankönyvellátásban részesülhetnek. Fedezni tudtuk ebből az összegből az ajándékba kapott Bibliákat is. Ők a távolból

most is imádkozó szeretettel gondolnak ránk.

A Szent György Lovagrend jelenlévő tagjainak megköszönöm, hogy évről évre támogatják iskolánkat azzal, hogy rászoruló gyermekeink kulturális programjához hozzájárulnak anyagi segítséggel.

Tisztelettel köszöntöm a Kedves Szülőket!

Önök az iskolánk igazi fenntartói, hiszen ránk bízva gyermekeiket évről évre biztosítják a tanulói létszámot. Támogató szeretetüket, bizalmukat élvezhetjük, amit hálásan köszönünk. Kérjük Önöket, neveljük a kis- és nagy gyermekeket együtt ebben a tanévben is szeretettel, intéssel és tanítással – Jézus Krisztus segítségével, Istenbe vetett hittel.

Az iskolánkat támogatók és segítők sorából ez alkalommal megszorodott szívvel említjük az egykori evangélikus gimnázium öregdiákjait. Szomorúságunk oka az, hogy a nyár folyamán közülük ketten is eltávoztak az élők sorából. Két olyan öregdiák, akik lelkes létrehozói és lendületet adó működtetői voltak közösségünknek. Kegyelettel és szerető emlekezéssel gondolunk rájuk. Dr. Fehér Dezsőné Dr. Ravasz Magdára és Deák Dezsőre. Hálát adunk Istennek mindkettőjükért, az együtt töltött szép időszakért.

Örülünk, hogy az utánpótlás, az ifjú öreg diákok egyesülete is megalakult.

Őszi összejövetelükön közösen emlékezünk majd a 10 évvel ezelőtti gimnáziumi újrakezdsésre.

Tisztelt Hallgatóság!

Befejezésül intézményünket mindannyiuk szeretetébe ajánlom. Kérem, tárogassák és segítsék működését ezután is. Őrizzük valamennyien Istentől visszakapott ajándékként a keresztyén nevelés lehetőségét és annak színhelyeit: az újraindított evangélikus iskolát és az óvodát. Isten adjon erőt, hogy ebben az évben is úgy tudjunk szolgálni, élni – lelkeszsek, nevelők, tanulók, szülők –, hogy tetszése szerint működő intézményeinkre büszke lehessen gyülekezetünk, egyházunk, városunk. Végezetül fohászunk Jókai József verssoraival:

„Áldd meg, ó szent kezdetét az évnek,
Áldd meg folytatát, áldd meg végétét,
Áldd meg a hont és a honnak atyját,
És a honnak minden gyermekét...
Adj türelmet és éssz az oktatóknak,
És a hallgatóknak nyílt szívet.
Amen!”

A 2009/2010. tanévet megnyitom. Kérem a lelkeszseket és a Sola Fide Alapítvány képviselőit a Bibliák kiosztására.

JANTOS ISTVÁNNÉ
igazgató

Nevelési helyzet

„Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt” [Fil 2,5]

Kritikusan méregetjük egymást. Mindketten kíváruunk... Várjuk a kritikus pontot, amikor valaki végre hajlandó lesz reagálni. A helyzet feszült, akár egy kártyajáték, egy pókerparti. A tét nagy, a játszmák bonyolultak, de a lényeg egyszerű; mindketten nyerünk vagy mindketten veszítünk... Senki sem játssza ki a lapjait, bár sejtjük, hogy mi lehet a másik kezében, de kockáztatni nem akarunk. Én sem, ő sem. A gyerek végigmér. Szeme, mint a röntgen sugara, a vesébe lát.

Vagy talán mégsem, olyat felnőttek tesznek. Ő a szívet vizsgálja, a másikban lakó lelket. De jaj, ha megtalálja... és nem lel rá benne megváltó Krisztusára. Mert neki Ő kell, még akkor is, ha hitetlen. A gyerek már nem éri be kevesebb. Csakis a szenvedélyes, kitartó, együtt érző, mindent értő, szigorú, mégis magát is odaadó Jézust keresi. Minden garló emberben.

Bennem is. Mint könyörtelen vizsgabiztos tesztel és próbára tesz. Ő maga, mint érzékeny műszer, finom detektor mindent lát, mindent tud, mindent érez és mindenre reagál. Titokzatos világ az övé, ösztönös és érzelmes. Tanul. Játszani a játékszabályaink szerint. Amik messze nem eszményiek. Keresi a hibát, hátha eláruolom magam, vagy talán jelt adok neki. Most dől el minden. A két szempár egymásra szegeződik, ez az ősi pedagógia.

A farkasok szeme tele erővel és hatalommal. A szülő szeme tele szeretettel és irgalommal. A forradalmár szeme megfeszült elhatározással és göggel. A gyermek szeme tele a szeretet falánk vágásával. Mert ezt éhezi őszinte, mohó kívánsággal. De nem fogadja el akárkitől csak úgy akárhogy, odavetetten. Bizonyítani kell, hogy kitartanak mellette, hogy képesek úgy legyőzni, hogy nem alázzák meg. Tökéletesnek kell lennie, mint Krisztusnak, aki megfeszült érte a kereszten. Őt szeretni kell, biztonságot adóan, kitartóan, megtépázottan. Szeretni, ha ölelésre vár, szeretni, ha két lépés távolságban marad,

szeretni, ha szembeszáll, ha megbánt, ha elszakad, szeretni, ha megrémülve viszatér.

Szeretni most! Egy visszatartott lélegzet lélegzetvételnai pillanata csupán, és a gyerek enged. Arcvonásai enyhülnek, ellazulnak. Fegyvereit letette. A lapok az asztalon. A nevelő ott áll ereje teljében, a megnyugtató diadalban. Persze tudja, a gyereket nem ő törte meg. Hiszen az ekkor már ártatlan szempár tulajdonosát nem győzték le. Önmaga korlátozza önmagát. Elfogadja, hogy a másik felnőtt, ő pedig örömmel lesz újra minden erejével gyermek. Mert megtalálta a másikban, amit keresett. A húr nem feszül tovább, elpattintani sohasem akarta. Csak érezni, hogy elég erős-e ahhoz, hogyha ránehezedik, megtartsa.

Viszontszeret! De nem engem. Hanem azt, akit megtalált bennem.

Nevelni ma, ezekben a kritikus időkben csak így, a hit által megragadott Jézus Krisztussal lehet, minden helyzetben.

KOPF ANDRÁS

Pedagógus csendesnap

Augusztus 31-én reggel a tantestület – az óvoda dolgozóival együtt – elindult Csorváásra, az Eszter-tanyára.

Nyitott ajtókkal és meleg szeretettel várt minket a házigazda, Kukláné Fábián Aranka. Lelki csendességgel kezdődött a nap, melyet Kopf András iskolalelkész tartott. Megismertük és megvizsgáltuk a tanév igéjét, mely a következőképpen szól: „Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt.”

Az áhítat után egy interaktív játékban vettünk részt, melynek lényege a földi élet állomásainak megtapasztalása, gyors egymásutániságban. Ezekkel ugyan tisztában van az ember (születés-növekedés-halál) de az események forgatagában érti meg, hogy Isten nélkül csak tartalmatlan

felsorolás az élet. Ebben a tevékenységben a hittan munkaközösség tagjai segítettek a lelkésznek. Odaadó munkájuk következménye, hogy mindannyian, akik ott voltunk, átéreztük, megértettük a lényegét. Amíg odabent tartott a játék, a kollégák beszélgetéssel mélyítették egymáshoz fűződő kapcsolataikat, melyre igen nagy szükség lesz a tanév során. A délelőtti végén szintén lelki csendességre gyűltünk össze. Az áhítat záró mozzanataként, minden osztályfőnök maga és az osztálya számára kapott egy igét áldásként és egy élő gyertyát. A gyertya fényénél, az ige szavain keresztül Isten szeretét vihettük magunkkal a gyerekek közé, a hétköznapokba. A nap lezárásaként közös ebédet költöttünk el.

Az én hitem szerint áldásos alkalom volt, mert megtapasztalhattuk, hogy közösségünk van Istennel. Megajándékozott igéjével, mely a világosságba van, mert az maga a világosság. Az átható fény nemcsak megvilágosít, hanem gyógyít és szabadít is.

Az ember személyiségében rendet terem, utat mutat és táplál. De feladatot is adott nekünk, melyet Füle Lajos így fogalmaz meg:

*Szórd szét, amit Isten adott,
A mennyei vetőmagot:
Az életet adó Igét,
S köszönd meg, hogy mindez tiéd!*

PALCSEKNÉ JÓZSA SZILVIA

Az Év Tanítója

Beszélgetés Dérné Csepregi Klárával

Hitelesnek kell lennünk a gyermekek előtt. Ők még nagyon formálhatók, és úgy bíznak bennünk, akár a saját szüleikben – vallja Dérné Csepregi Klára. Iskolánk pedagógusát nemrég az Év Tanítója címmel tüntette ki a Magyarországi Evangélikus Egyház. Az alábbiakban részletet közlünk az Evangélikus Élet cikkéből.

DCSK: Evangélikus családba születtem, az Orosházával szomszédos Pusztaföldváron tanyasi kislánként nevelkedtem. Debrecenben végeztem a tanítóképző főiskolát 1977-ben, majd az orosházi 2. számú általános iskolában kaptam állást.

EÉ: *Lényegében akkor pályakezdése óta nem is változtatott munkahelyet, hisz ezt az intézményt vette át a rendszerváltás után az evangélikus gyülekezet.*

DCSK: Amikor felmerült, hogy az egyház lesz az iskola fenntartója, Pintér János esperes és Győri Gábor igazgatólelkész kereste meg a tantestületet. Miután felvázolták az elképzeléseiket, számomra nem is volt kérdés, hogy maradjak-e, azonnal tudtam, hogy itt a helyem. Izgalmas volt belevágni az ismeretlenbe. Lépésről lépésre alakítottuk ki az iskola arculatát, lelkiségét, munkarendjét.

EÉ: *Az épület tehát ugyanaz, az egyházi intézmény azonban mennyiben lett más, mint az elődje?*

DCSK: Természetesen sok tekintetben. A világi iskolában csak a tudás volt a cél. Itt a jézusi szeretet hatja át a pedagógiai tevékenységet. És ez nemcsak a külsőségekben mutatkozik meg, hanem a munkatársak közötti és a gyermekekkel kialakítandó kapcsolatunkban is. Törekszünk arra, hogy folyamatos kapcsolat legyen az iskola és a gyülekezet között: templomi alkalmakat, gyermek-isten-tiszteleteket szervezünk. Évről évre készülünk a hittanversenyekre, ahol osztályommal már országos első, illetve második helyet is szereztünk. Amikor az osztálytermem falára egy vezérigét kellett választanom, a 119. zsoltár 66. verse mellett döntöttem: „Taníts engem helyes értelemre és ismeretre...!” Ez a mondat segít mindannyiunkat, gyermekeket és felnőtteket is rátalálni a helyes útra.

EÉ: *Miközben Orosházán is érezhetően csökken a gyereklétszám, az evangélikus iskolát továbbra is sokan keresik.*

DCSK: Valóban, látjuk beérni mindazt, amiért hosszú évek óta dolgozunk. Idén is két első osztályt indítunk, és csak azért nem vettünk fel még több gyereket, mert nem férnének be az osztálytermekbe. Tartjuk a kapcsolatot nemcsak saját óvodánkkal, hanem a város többi intéz-

ményével is, hogy minél szélesebb körben megismertessük a szülőkkel az itt folyó munkát.

EÉ: *Évek óta első és második osztályos gyermekekkel foglalkozik. Mire helyezi a hangsúlyt munkája során?*

DCSK: Ennél a korosztálynál különösen fontos, hogy a pedagógusok hitelesek legyenek. A gyermekek személyisége ekkor még nagymértékben formálható, és úgy bíznak bennünk, akár a saját szüleikben. Felelős, ugyanakkor lélekemelő feladat megfogni a hatévesek kezét és bevezetni őket a betűk és a keresztény hit világába. Fontos, hogy megszerettessem a gyermekekkel a tanulást és magát az iskolát is, hiszen hosszú évekig koptatják még az iskolapadot.

EÉ: *Van utánpótlás lelkiismeretes pedagógusokból?*

DCSK: Elmondhatom, hogy a mi iskolánkban vannak lelkes fiatal kollégák, akik nemcsak jó szakemberek, hanem – a helyi gyülekezeti ifiből kikerülve – számukra teljesen természetes közeg a gyülekezet is.

Mi is szívből gratulálunk pedagógus testvérünknek a kitüntetéshez! Isten adjon neki továbbra is hitet, áldást, erőt, bölcsességet, türelmet, egészséget e fontos munkájához!

SZERKESZTŐSÉG

Iskolabővítés: istenbizonyíték

Az evangélikus iskola és az egyházközség komoly elhatározásra jutott: bővítenünk szükséges az iskolaépületet. Örvendetes, hogy eljutottunk ide: szükséges is az új épületszárny, és anyagi lehetőségünk is van erre.

Szükséges, mert mind az általános iskolai, mind a gimnáziumi rész esetében olyan túljelentkezés van az utóbbi években, ami szűkké, kicsivé tette a most látható elegáns épületet, kinőttük a tantermek egy jelentős részét. Nekünk nagyon fájó akárcsak egyetlen egy gyermeket vagy fiatalot visszautasítani helyhiány miatt, ezért kerestük azt a megoldást, amivel ebből a csapdából kijuthatunk. Egyetlen megoldás van: nagyobb épületre van szükségünk.

Lehetőségünk van rá. Csak gratulálni tudunk az iskola gazdasági osztályának a szigorú költségvetési gyakorlatához, mert az utóbbi másfél évtizedben óriási erőfeszítéssel sikerült pénzt megtakarítani, amit most az épület bővítésére fordíthatunk. Ehhez egy nagyon szigorú pénzügyi politika kellett, de természetesen

humánusan, hiszen soha senkit nem fosztott meg a neki járó anyagiaktól.

Van tehát jelentkező szép számmal, és van lehetőségünk megkezdeni az építkezést. Hittel nézve a világ folyását, e sorok írója csak azt tudja mondani: számára ragyogó bizonyítéka ez a történet a gondviselő Isten szeretetének. Amikor – szomorú tény – jelentős mértékben csökken a gyermekek száma a városban, évről évre kevesebb a beiskolázható gyermek, s amikor – tragikus tény – a jelenlegi (szocialista néven emlegetett) gazdaságpolitikát csak az elvonás, az elvétel jellemzi, akkor ebben a helyzetben Isten elegendő gyermekkel és építkezési lehetőséggel ajándékoz meg bennünket. Hangsúlyozhatnánk az iskolánk ügyes reklámfogásait, marketingpolitikáját vagy az erősen kötött és szigorú gazdálkodását, és lenne is benne szemernyi igazság, de a döntő faktor mégis az, hogy ez a lehetőség, ez a helyzet nem tőlünk van, hanem a ránk gondot viselő kegyelmes Istentől.

Igen ám, de akkor el kell gondolkodni nekünk is, mindenkinek, tantestületnek

és presbitériumnak, mindazoknak, akik bármilyen felelősséggel is rendelkezünk Krisztus ügyéért, hogy megértettük-e: nem tőlünk van ez a páratlan lehetőség, hanem megajándékozottak vagyunk. S el kell gondolkodnunk a válaszukon! Hálát adunk mindezért a mi Gondviselő Urunknak? Megszenteljük az ünnepnapot? Ott vagyunk Isten házában igét hallgatni? S a hallott ige szerint igyekszünk berendezni az életünket? Megbecsüljük az oltáriszentséget? Hittel kulcsoljuk össze a kezünket naponta? Van előttünk Szentírás? Éhezünk és szomjazzuk Isten igéjének tanítását az életről és az örök életről? Nem kellene-e nekünk is – Luther után megértve az ügyet – naponta bűnbánatot tartunk, azaz megtérnünk? Nem szükséges-e nekünk is újjászületnünk? El kell rajta gondolkodni egyenként, ki mivel járul hozzá Orosházán Krisztus testének egészségesen tartásához!

Iskolabővítés: istenbizonyíték! Igen, a gondviselő Isten lehajolt hozzánk! Leborulunk-e előtte?

RIBÁR JÁNOS

Te magad légy Isten mosolya!

Nagy meglepetés, ugyanakkor nagy öröm volt számomra, hogy felkértek, írjak pár sort magamról a Harangszó gyülekezeti újság számára.

1995-ben kerültem a ma már evangélikus iskolaként működő intézményünk büféjébe. Hiszem és tudom, hogy ez nem véletlen. Bár számomra egy kicsit új volt a feladat, de maga a környezet ismerős: mindkét gyermekem az akkor még 2. Sz. Általános Iskola falai közül került ki. Fehér Borbála tanárnő a kisebbik fiam osztályfőnöke volt. A szülői munkaközösség vezetőjeként Jantos Istvánnéval (Ilikével) is közeli kapcsolatba kerültem. Ittlétemet pedig – korábbi ismeretségből adódóan – Ribár János esperes úrnak köszönhetem, hiszen „Isten útjai kifürkészhetetlenek.”

Így lettem minden gyermek Rózsa nénije és mindenki Rózsaája. Nagyon szeretetteljes és hálás ez a feladat számomra. Egyik fiatalkori álmom az volt, hogy gyerekekkel foglalkozzak, hiszen nagyon szeretem őket. Igaz, hogy ebben a formában, de megvalósult. Egyfajta szoros kapcsolat (bizalom) alakult ki köztünk, mind a kisebbekkel, mind a nagyobbakkal. Ennyi idő elteltével sok osztály cseperegett fel a szemem előtt.

Hadd idézek fel egy emlékezetes dolgot, ami egy kis elsős gyerekkel történt (ma már végzős gimnazista): tanév eleje volt. Épp a büfé előtt sorakoztak Musztafáné Györgyike néni gyerekei. Az egyik kisfiú a tanító néni fülébe súgott valamit. Kíváncsian figyeltem fel Györgyike néni vidám kacajára, aki a kisfiút kézen fogta, és odajött vele hozzám: – Meséld már el Rózsa néninek, hogy mit súgtál nekem. – Azt súgtam: én már látom, hogy ez a büfés néni az én barátom lesz. Ennyit feleltem: – Én is úgy érzem, hogy barátok leszünk – így is lett.

Igaz, én nem az eszüket táplálom, hanem a testüket (s a lelküket is), finomabbnál finomabb falatokkal. Próbálok változatosan kialakítani az étrendjüket (tejtermékek, gyümölcsök, zöldségek, különböző magvas vagy korpás pékáruk), de persze a hagyományos, megszokott enni-valók sem maradhatnak el.

Iskolai rendezvényekre is szívesen készülök szendvicsekkel, üdítőitalokkal.

Izgalommal, melegséggel tölti el a szívemet, ha valamilyen ünnepi alkalom közeleg. Az évszakoknak és ünnepeknek megfelelő díszbe öltöttem a büfemet, magamat és a lelkemet is. Számomra ez

nem kötelesség, hanem öröm. Nagyon jólesnek a visszajelzések: egy-egy csillagó szempár, egy tanári mosoly, egy dicsérő szó. Pár példát említek. Mikulás alkalmával előveszem a „télanyóruhámot”, és abban dolgozok. Saját készítésű apróságokkal lepem meg az iskola tanulóit. Farsangkor a kedvükért mindig jelmezbe bújok. Persze egy éles szempár előbb vagy utóbb észreveszi: „De hisz ez Rózsa néni!”

Érzem, hogy ez számukra is fontos. Az alsósok megajándékoznak egy-egy rajzzal, a felsősök egy-egy beszélgetéssel mondják el gondolataikat, érzéseiket. A ballagók pedig – úgy, mint a tanároktól – tőlem is énekekkel búcsúznak. Viszonzásul egy kis csemegével kínálok őket. Hálás vagyok, hogy itt lehetek közöttük.

De ugyanilyen öröm és megtiszteltetés számomra, ha felkérnek, hogy biztosítsam egy-egy egyházi rendezvény vendéglátását. Ami szívemhez közel álló emlék még, amikor megkértek, hogy a Bagolyirtáson lévő egyházi tábortáborba én is menjek el. Feledhetetlen maradt számomra. A reggeli áhítatok hangulata, a beszélgetések, mind-mind óriási lelki töltőerőt adtak az ott lévő apró és felnőtt em-

☞ bereknek. Mindenkinek volt egy névre szóló füzet, amibe a többiek leírhatták a róla kialakult véleményüket. Ebből idézek pár mondatot: „Nagyon szépen köszönöm a nagy szeretetét, amit irántunk nyújt, és sokat segít.” „Rendkívül hálás vagyok ezért a ránk áldozott néhány napért! Ugye jó így, »máshogyan« is együtt lenni a gyerekekkel? Köszönjük a derút, amit kaptunk Tőled!” – úgy gondolom, ezek kifejeznek mindent.

Végül és köszönetképpen egy Simon András verset idézek, amit egyik régi, szívemnek kedves tanító néni (elárulom, hogy ő ma már a menyem) idézett gyakran:

*„Bármilyen picinyke és törékeny
vagy is, senki sem akadályozhat meg
abban, hogy szívből mosolygaj, így
– mint Isten kedves virágszála –
a szeretet jó illatát áraszd ebben a
kedvetlen világban.
Te magad légy Isten mosolya.”*

MEDGYESI GERGELYNÉ
(Rózsa)

Utcai harcosból a hit harcosa

2009 januárjában döntő fordulat állt be Adám Barnabás életében. Az, aki korábban hírhedt volt Nyíregyháza környékén és egész Szabolcs megyében, keresztényen hitre tért egy biatorbágyi csendshéten. A többgyermekes, nem szégyellten cigány származású családapa korábban erőszakosságáról volt híres. Nem élt kifejezetten bűnöző életmódot, de elmondása szerint csak gyilkosságot és egyéb súlyos bűntettet nem követett el, minden egyéb dologban benne volt. A becsületes munka mellett nemritkán erőszakos konfliktusba keveredett. Ebben nagy része volt, hogy nem vetette meg az alkoholt. Jaj volt annak, akinek nézeteltérése támadt vele. Volt, hogy a saját családját is bántotta, amikor részegsége miatt szinte kivetkőzött magából. Már gyermekkorában keleti küzdősportokat űzött, melyekben tehetséges volt. Több-

ször részt vett szervezett mérkőzéseken, ahol csak a túlélés volt a tét, ahol csak a másik életét nem volt szabad kioltani. Ezek a mérkőzések nagy pénzek forogtak, ennek ellenére Barnabás igen kevéssel részesedett ezek hasznából.

Görögszállásról tudni kell, hogy egy szabolcsi kistelepülés, ahol számos cigány él, igen nehéz körülmények között. Négy éve folyik ott cigánymisszió a szomszédos Nyírtelekről kiindulva. Az élő hitű evangélikus közösség nemcsak a maga közösségét építi, hanem nyitott arra, hogy Isten bármerre vezesse őket. Az eddigi esztendőben – saját bevallásuk szerint – gyümölcsökben elmaradt a szolgálata, de idén megtört a jég és több tucat cigány testvérünk hitre jutott. E termés legelső gyümölcse Barnabás volt.

Januárban részegen megígérte Györfi Mihály lelkésznek, hogy elmegy egy ☞

Születésnap bűcsúzás

2009. augusztus 10-én a rokonok, barátok, tisztelők serege születésnap köszöntés helyett végső bűcsúra gyülekezett össze. Budapesten, a Farkasréti temetőben, gyászoló tömeget kísérve, utolsó földi útjára indult Dr. Fehér Dezsőné Dr. Ravasz Magda biokémikus, tanár, egyetemi adjunktus. Halálával tartalmas, értékekben gazdag élet zárult le, emléket sokan, őszinte szeretettel és kegyelettel őrizzük.

Most, amikor életútjának néhány mozzanatát készülök felidézni, egy szép kiállítású könyvet, Dr. Fehér Dezső és Dr. Ravasz Magda Családtörténetét tartom a kezemben, amit nem sokkal több, mint egy évvel ezelőtt, kedves ajándékként kaptam tőlük. A címlapon mosolygó emberpár nyugodt derűt sugároz. Egyikükre már csak emlékezhetünk.

Ravasz Magda 1930. augusztus 10-én, Orosházán született, Zombárról érkezett családok leszármazottjaként. Édesapja, Ravasz Antal, mérnöki diplomáját félretéve, de nyelvtudását és sokrétű műveltségét bőven kamatoztatva, felmenőitől örökölt földjén mintagazdaságot rendezett be. Gyermekait, Magdát és Lászlót gondosan taníttatta, szorgalmas, tevékeny életre, talentumaik kamatoztatására nevelte.

Magda Budapesten kezdte az iskolát, középiskoláit Budán, a Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumban kezdte, majd Orosházán, az Evangélikus Gimnáziumban foly-

tatta. Kitűnő érettségi után, 1948-ban, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem fizika-kémia tanári szakán szerzett diplomát. 1952-től a Than Károly Vegyipari Technikumban tanított, 1971-ben a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Kémiai Tanszékére került adjunktusnak. Itt tudományos kutatómunkát végzett, 1975-ben doktorált, 1987-ben kandidátusi tudományos fokozatot ért el. Magyar és nemzetközi szabadalmak, Kiváló Feltaláló kitüntetés, önállóan és társszerzőként megírt tankönyvek fűződnek nevéhez.

Még egyetemi éve alatt találta meg élete párját egy Csorváson élő, de az Orosházai alapító zombai ősoktól származó házaspár egyetlen fia, Dr. Fehér Dezső szeméjében, aki akkor már az Állatorvosi Egyetem adjunktusa volt. Később, a Magyar Lóverseny Vállalat igazgatójaként, sokat tett a magyar lótenyésztés és ló-sport nemzetközi elismeréséért, magas szakmai és társadalmi körökben komoly tekintélyt szerzett. Boldog házasságuk kiállta az idők próbáját. 2001-ben 50 éves évfordulójukra kérték Isten áldását. Egyházközségünk és evangélikus oktatási intézményünk megbecsülésének jeleként Ravasz Magda és egykori gimnáziumi évfolyamtársai 50 éves érettségi találkozásukon zászlót adományoztak az iskolának, megemlékezve arról, hogy 1948-ban, az államosítás évében utolsóként írhatták tablójukra az Orosházi Evangélikus Gimnázium nevét.

Ki hitte volna akkor, hogy évtizedek múltán az államosított iskola helyén szép, felújított épületben újraéledhet az egyházi oktatás, s hogy eljön az idő, amikor kibővített intézmény: az Evangélikus Óvoda, Általános iskola és Gimnázium taníthatja, nevelheti a jövő nemzedékeit? Eljött! Istennek legyen hála érte!

Dr. Ravasz Magda komoly támogatással is kifejezte egykori tanárai és iskolája iránt táplált nagyrabecsülését és hálás szeretetét, amikor László testvérel, férje és családja támogatásával, édesapja, Ravasz Antal emlékére, alapítványt hozott létre. A Ravasz Antal Alapítvány feladata az újraindított evangélikus gimnázium jól tanuló, szociálisan rászoruló diákjainak ösztöndíjjal való segítése.

Iskolánk hűségesen visszajáró „öregdiákjait” Magdi kedves, családi közösséggé fogta össze, így alakult meg a „gimnázium baráti köre”. Ez a kis társaság rendszeresen jelen volt az iskolai ünnepeken, az intézmény vendégszeretét élvezve, és szerény adományával hozzájárult az iskolában elhelyezett Bor Pál emléktábla elkészítéséhez. A tábla avatásakor Dr. Ravasz Magda idézte meg példaképként tisztelt tanára/tanáruk alakját.

Most bűcsúzunk Ravasz Magditól szomorúan, szeretettel. Isten adjon neki békeséget és örök nyugodalmat!

FÜRST ENIKŐ

Cogito ergo sum III.

A lélek helye

Amikor ezt a témát választottam, nem gondoltam volna, hogy ekkora „sziklát” kell majd mozgatnom. Természetes, hogy ha valami van, akkor annak valahol helye is van. Arra gondoltam, hogy ez alkalmazható lesz lelki világunkra is. Miután a lelkünket születésünkön már a Teremtőnkől megkapjuk, és halálunkkor visszaadjuk, akkor időközben testünkben valahol helyének kell lennie. Amennyiben lelkünket az első lélegzettel vettük magunkba, akkor vagy a szívben vagy az agyban lehet a helye.

Először a szívet véltem alkalmasnak, mivel ahhoz kötődnek olyan tulajdonságok, mint jóság, hűség, bátorság, segítőkészség, irigység, gyűlölet, kapzsiság és hasonlók. Ezért a szív alkalmas lehet a lélek befogadása helyéül. A gondolatsor végén azonban rádöbentem arra, hogy mi történik akkor, ha valaki netán új szívet kap? Megváltozik a lelke is? Itt rossz helyen vagyok – gondoltam – marad az agy. De más gond is van ezzel. Eligazo-

dásért a lélek tulajdonságait hasonlítottam a szélhez. Mindkettő láthatatlan, megfoghatatlan, hatásuk és működésük mégis érezhető és letagadhatatlan, mindkettő erőt képvisel. A szél hajókat mozgat, malmokat hajt, a lélek – ha kell – hegyeket mozgat. Bezárni egyiket sem lehet, de működési helye mind a szélnek, mind a léleknek létezik.

A témát tehát helyesen „A lélek működési helye” címre kellett változtatnom.

Az Úristen által az embernek adott lélek, amely a „hit, szabad akarat és felelősség” felismerésére és alkalmazására teszi képessé az Embert, és ez által válik hasonlatossá Teremtőjéhez, ez által különbözik minden más élőlénytől.

Egyrészt a szabad akarat az, ami szükséges a döntéseinkhez, másrészt az agy a testünk azon része, ahol döntéseink születnek. Ez teszi egyértelművé azt, hogy az agy az, ahol a lélek székel és működik.

Más megközelítésben az agyban található az negymilliónyi idegsejt-állomány,

amelyet már születésünkön – a lélekkel együtt – megkaptunk, és ez ennyi marad (legfeljebb fogyhat) halálunkig, amikor a lelkünket is visszaadjuk Teremtőnknek.

Olvastam egy történetet – sok ilyen van –, amelyben egy mérnökember leírja, hogy amikor autóbalesetet szenvedett, fentről látta a testét az út szélén élettelennek tűnő állapotban. Látta, ahogy emberek veszik körül és hallotta, hogy egy aszszony imádkozik érte, és ez jól esett neki. Azt is látta, hogy egy férfi kiválik a tömegből és foglalkozni kezd vele. Közben megnyílt előtte egy égő, fényes folyosó, ő elindult arrafelé és nem félt. Majd egy hangot hallott, erre felébredt, mert időközben a férfinak, aki orvos volt, sikerült a szív működését megindítani. Az agyhalál ugyanis a szív leállása után következik be, de akkor már nincs visszaút, mert az élet, „a lélek” végleg elszáll. A lélek tehát az agyban székel és azzal együtt működik.

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

Tatrag 2009

Idén is ellátogattunk erdélyi testvérgyülekezetünkbe, 21 fő alulírott Laczki János lelkész és Jantos István gyülekezeti felügyelő vezetésével. Az ottani fogadtatás és vendéglátás nagyon szívélyes volt. Székely Levente lelkész nagyszerű programokat szervezett. 2009. július 6-tól 12-ig élvezhettük a pazar vendégszeretetet. Sajnos az időjárás nem a legkedvezőbb volt. A mostani nyár sokkal hűvösebb és csapadékosabb lett, mint két éve.

Az első napunk utazással telt, majd a második napon három faluval ismerkedtünk meg. A harmadik napon következtek Székelyudvarhely nevezetességei: Tamási Áron és Orbán Balázs síremléke. A

negyedik napon ellátogattunk a prázsmári erődtemplomhoz, a Szent Anna-tóhoz és a Büdös-barlanghoz (utóbbi levegője szinte csodát tesz a mozgásszervi megbetegedésben szenvedőkkel). Ezután következett Kézdivásárhely, s Nyerges-tető, mely az egész hét fénypontja volt. Utóbbi az 1849. augusztus 1-jei csatában elesett hős székelyek emlékműve, a Háromszéki-medencét és a Csíki-medencét összekötő átjáró a Csíki-havasok és a Torjai-hegység között. A 895 m magasságban lévő nyereg, hágó az utolsó védhető hely volt az Ojtozi-szoroson áttörő csapatok ellen. Számptalan véres ütközet helyszíne volt tatár és török beütésekkor.

Az 1848–49-es szabadságharcban, a vesztes segesvári ütközet után Gál Sándor tábornok megpróbálta összegyűjteni, átszervezni a maradék csapatokat. A Nyerges-tető védelmét a Tuzson János vezette 200 székely honvédra bízta, akik augusztus 1-jén több ízben visszaverték a sokezeres orosz sereget, a kozákokat. Végül egy román pásztor a védők hátába vezette az oroszokat, így győzték le a székely ifjakat. Itt fekszik a hősök temetője és alant az emlékmű. E csatáról írta Kányádi Sándor versében: *„végül csellet, árulással, délre körülvették őket, meg nem adta magát székely, mint a szálfák, kettétörték”*.

Az ötödik napon a Fogarasi-havasokba látogattunk. Ezen a nyáron hógolyózni is lehetett, mert júliusig megmaradt az előző téli hó. Szombaton szabad programok voltak, sokan Brassóba látogattak, majd vasárnap közös istentisztelettel és ebéddel zárult idei ott-tartózkodásunk. Jó volt ismét Tatragra látogatni, ahol egészen otthon érezhettük magunkat a testvérek közösségében. Szeptemberben néhány család már viszonzotta is látogatásunkat itthon, Orosházán.

☞ csendeshétre. Tartotta a szavát és bekövetkezett a fordulat. Elfogadta megváltójául Jézus Krisztust, letette a poharat és megtagadta a keleti harcosok szellemiségét. Jézus Krisztusban igazi békességre jutott.

Azóta a felesége és egyik gyermeke is megtért, s a faluból eddig majd húszan követték példáját. A cikk szerzőjeként augusztusban a béri „Közös asztal” Kon-

ferencián találkoztam Barnabással, és elmondhatom, hogy formálódó emberrel találkoztam, aki számára a Szentírás valóban az Isten mindent átformáló eszköze. Olyan fiatallal találkoztam, aki Pál apostol szavaival élve még nincs a célnál, de aki megküzd a hit harcát, és aki ezt a hitet tovább is adja.

L. J.

LACZKI JÁNOS

Egy felejthetetlen esküvő

Isten kegyelméből 1971 óta vagyok lelki kész. Érlelődik bennem egy összefoglaló visszaemlékezés, visszatekintés komoly lelki dolgokra, hitre jutásra, bűnbánatra és Isten különös kegyelmére, amit újra és újra megtapasztaltam. Talán tanulságokat is meg tudok fogalmazni. Mint a Jn 15,16-ot, amelyben ezt olvassuk: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki.” – és ennek alapján kellett lassan megtanulnom, hogy nem az én döntésem a lényeg, hanem az Úr Jézus választása.

De nemcsak nagyon komoly és fontos dolgok történtek, hanem humoros esetek is. Az átélés pillanatában azonban felérték ezek egy katasztrófával. Isten gyermekeinek meg kell tanulniuk önmagukon nevetni. Egyszer – pár éve – az Evangélikus Élet számára is leírtam már ezt a történetet, mely valóban megtörtént.

Ki kicsoda?

Egy közeli gyülekezetben szívesen vállaltam hétvégi helyettesítést. Volt szombati esküvő, vasárnapi istentisztelet keresztelővel, és ünnepeltük az Úr szent vasoráját is.

A szombati esküvő igazi lakodalom volt, sokadalommal. Rosszul kezdődött a történet, mert a templomi esküvő előtt 1 órával hamarabb érkeztem a helyszínre. Jó ideig zavartan topogtam a zárt templomajtóban, szorongva, hogy a napot vagy az órát tévesztettem-e el? A valós kezdés előtt 15 perccel érkező kántor

nyugtatott meg, a napot nem tévesztetem. Ha ez lett volna a legnagyobb baj... De nem ez volt.

A násznép betódult a méretes templomba, és az elegáns ifjú pár – a tanúik kíséretében – ünnepélyesen az oltár elé vonult. Zengett az orgona, sugárzott az ifjú pár arca, én pedig több évtizedes rutinnal, kívülről tudott liturgiával, szabadon mondandó igehirdetéssel, békésen vártam az elcsendesedésre. Bekövetkezett. Szerettem volna személyes lenni, ezért az oltáron – megbeszélés szerint – hagyott cédulán olvasható neveket beleszórtam az igehirdetésbe. Megszólító módon, valahogy így: „... amikor te Máté Pál (itt a nevek kitaláltak) megszeretted a melletted álló Gál Anikót, Isten rendje szerint... stb.” Még vagy kétszer-háromszor megismételtem a neveket a személyesség miatt. Sajnos nem vettem észre semmit. A vőlegény és a menyasszony pedig ártatlan tekintettel meredtek rám.

Elmondtam az igehirdetést, majd a liturgia szerint megkérdeztem először a vőlegényt, hogy szereti-e a mellette álló Gál Anikót, akit házastársul választott. De nem jött válasz. Se hangosan, se suttogva, a szálás fiatalember elegáns öltönyében állt, mint a cövek, zárt szájjal. Kicsé meglepődtem, de nem volt mit tennem, némi határozottsággal, és biztató kézmozdulattal megismételtem a kérdés elejét: „No, hát szereted-e?” Bizonytalan, lassú, elrövedő válasz, majdnem énekelve: „Hááát, sze-szeereetem... a többi kér-

déssel nem volt baj, azaz 'akart' és 'készen volt'. Nem volt idő csodálkoznom, mert így jártam a mennyasszonnyal is. Kérdeztem, hogy szereti-e a mellette álló Máté Pált? Ő sem válaszolt, csak nagy kelek szemekkel nézett. Őt is megbiztattam. S legalább olyan bizonytalan volt az ő válasza is. Nem értettem a helyzetet. Kényszerházasság? Talán föld a földhöz? Vagy üzlet az üzlethez?

Folytatnom kellett a liturgiát, a gyűrik átadása után következett az eskü. Engedelmesen letérdeltek, megfogták egymás kezét, a népes gyülekezet felállt, és a szokásos módon kezdtem az eskü szövegét: „Én...” S jött a folytatás világosan és érthetően: „Én, (ismét kitalált név) Gajdác Mihály, esküszöm...”

Azt hittem fejemre omlik a templom! Egész idő alatt két idegen nevet emlegettem a személyesség érdekében. A nevek nem voltak rosszak, csak az egy héttel korábbi nevek felejtődtek ott az oltáron. Oldalra sandítottam: mindkét oldalon legalább 2-2 videokamera surrogott. Megörökítették.

Annyira a hatása alatt voltam ennek a malőrnek, hogy a másnapi keresztelőn a keresztmamát sikerült zavarba hoznom. A keresztelési rend szerint megkérdeztem, hogy mi a gyermek neve, és ő pontosan és hangosan megválaszolta. Mire én az előző napi élmény bénító hatása alatt riadtan kérdeztem vissza: „Biztos?”

RIBÁR JÁNOS

Nyári gyermekhetek a leánygyülekezetekben

Leánygyülekezeteinkben több gyermekhet került megrendezésre nyáron. Volt, amelynek mi adtuk a helyszínt, és voltak olyanok, amelyeket vidéken tartottak. Ezekon felnőtt helyi kísérelővel vettek részt gyermekeink.

Június 22-től 26-ig Szentetornyán vezetésemmel, orosházi és leánygyülekezeti segítőkkel együtt tartottunk tábor. A lebonyolításban közreműködött egy bibliaórai közösség is, amely a gyökeresi Petrilla családnál szokott összegyűlni.

A hét fő témája Fehérke, egy kis bárány volt, aki elveszett és megtaláltatott. Ezt a kis allegorikus történetet hangjáték formájában hallgattuk meg, utána csoportos beszélgetések, majd kézműves foglalkozások következtek. A hetet íjazás,

lovasszociáció és egy nyáj megtekintése színesítette. A résztvevők rákóczi-telepi és szentetornyai hittanosok voltak, de jöttek Orosházáról is. A mintegy 30 gyermek jól érezte magát. A segítők közül ki kell emelni Szverle Istvánt, a helyi egyházfit, aki anyagilag és a szervezésben is nagyon sokat segített.

Június 29-től július 4-ig Lucfalván tartott az EKE gyermekhetek. Rákóczi-telepről szintén vezetésemmel utaztak gyermekek. Az idei év különlegessége volt, hogy Amerikából, egy független evangélikus gyülekezetből is érkezett egy kis csapat, az ottani lelkeszel az+ élükön. A gyülekezet függetlenségének oka, hogy a nagy egyház elvilágiasodott és a teológiai liberalizmus elhatalmasodott. Független-

nül, felsőbb utasítások nélkül tényleg csak a legfelsőbb vezetésre figyelnek. Természetesen így nehezebb az élet. Mindent maguknak kell elintézni, de Isten megadta ehhez az erőt. Ez a kis csapat nagy segítséget jelentett a héten.

Augusztus 2-től 9-ig Piliscsabán volt a Napvető Országos Evangélikus tábor. A gyermekeket Hack János kísérte el, aki nem sokkal korábban súlyos balesetet szenvedett, és fájdalmaival nem törődve részt vett az egész gyermekhéten. A tábor programja nagyon gazdag volt. Kirándulás, kézművesség, áhítat, táncház.

Reméljük, hogy ezek a hetek maradandó hatást fejtettek ki a gyermekekben!

LACZKI JÁNOS

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Szőke Mihály István és Kilián Szilvia leánya:
PANNA BORÓKA 2009. május 30.
Tóth Péter Antal és Kocsondi Réka Katalin leánya:
SÁRA LÍDIA 2009. június 6.
Hegedűs Károly Henrik és Dr. Baranyai Nóra leánya:
LUCA 2009. június 7.
Kunos Zsolt és Dr. Balatoni Magdolna leánya:
KAROLINA 2009. július 19.
Zábrák László és Szatmári Magdolna leánya:
ZITA ANASZTÁZIA 2009. augusztus 7.
Hangyási László Imre és Nagy Ildikó leánya:
JÁZMIN ILDIKÓ 2009. augusztus 7.
Farkas Sándor és Farkas Katalin fia:
MÁTÉ SÁNDOR 2009. augusztus 9.
Poór Tibor és Bokor Hajnalka fia:
TIBOR 2009. augusztus 9.
Tóth Béla József és Tóth Renáta fia:
ROLAND 2009. augusztus 16.
Balogh János és Milecz Katalin Mónika leánya:
PANNA BOGLÁRKA 2009. augusztus 23.
Kiss Csaba és Birkás Irén fia:
BOTOND 2009. augusztus 29.
Szalai Gyula és Bacsai Szilvia fia:
PÉTER ZSOLT 2009. szeptember 20.
Hangyási Balázs és Nagy Edit leánya:
LARA 2009. szeptember 27.
Németh Attila és Molnár Melinda fia:
ATTILA 2009. szeptember 27.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN
ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Kelemen Gábor és Eleki Abigél 2009. május 30.
Katona Sándor és Kis Katalin 2009. június 13.
Valek Zoltán Tibor és Enyedi Krisztina 2009. július 25.
Lukács György és Dajka Zsófia 2009. augusztus 15.
Palotás Tamás és Éliás Henrietta 2009. augusztus 8.
Misurda Viktor és Györffy Orsolya 2009. július 25.
Rác Imre és Vidovenyecz Vivien 2009. augusztus 22.
Balogh János és Milecz Katalin Mónika 2009. augusztus 23.
Szekeres Pál és Balsi Annamária 2009. szeptember 5.
Szatmári Péter és Fekete Krisztina 2009. szeptember 5.
Lukács Zoltán és Sin Szilvia 2009. szeptember 5.
Rucz Attila és Fehér Márta 2009. szeptember 12.
Járol József és Szemenyei Krisztina 2009. szeptember 12.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2009. május 18.–2009. szeptember 25.)

Csizmadia Károly (82) · Zalai Béláné Váróczy Erzsébet (92) ·
Rideg Ferencné Lipták Ilona (81) · Séllei János (79) · Simon
Béláné Hrabovszki Judit (73) · Dr. Szántó Gyula (65) · Csizmadia
Ferenc (83) · Fiam Lajosné Szalontai Irén (75) · Benkő Józsefné
Csizmadia Gizella (78) · Tóth Sándor (78) · Süle Lajosné Csonka
Ilona (88) · Bazsali Tibor (53) · Berta Mihályné Baranyi Julianna
(94) · Mészáros Tamásné Gelegonya Sára (74) · Budinszki
Sándorné Benkő Éva (100) · Mihálka Antal (84) · Győri Antalné
Kabódi Erzsébet (78) · Szula Lajosné Karkus Erzsébet (86) · özv.
Szokolai Jánosné Madarász Julianna (88) · Ujj Ilona (68) · Benkő
Lajos (76) · Gyömrei Antalné Dudás Mária (72) · Verasztóné
Szabó Irén (52) · Magyar Gáborné Dancsó Katalin (70) · Balogh
Pál (64) · Srankó Istvánné Gyömrei Klára (81) · Vági Sándor (56)
· Csizmadia Sándorné Dömsödi Margit (81) · Lazanyecz György
(54) · Baranyai Antal (57) · Sütő Anna (4 hetes)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI,
MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1 Jn 2,17]

ADOMÁNYOK

AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2009. május 18.–2009. szeptember 25.

Kovács Tiborné és Tímea	2000 Ft	Szász Antal	1000 Ft	Bencze Géza és neje	15000 Ft
Bérczes Elemér és neje	10000 Ft	Tóth Béláné	1000 Ft	Sin Jánosné	2000 Ft
Berta Imréné	1000 Ft	Farkasné Tóth Mariann	1000 Ft	Csmela Józsefné	1000 Ft
Éliás Dávid és neje	4000 Ft	Tóth Anikó	1000 Ft	vitéz Vági András	5000 Ft
Farkas József	5000 Ft	Hanyecz Zoltán	1000 Ft	Szabó Gizella	2000 Ft
Gilde Kálmánné	1000 Ft	Sitkei Ferenc	2000 Ft	Pusztainé Nagy Erzsébet	500 Ft
Pörneki József	5000 Ft	Kunos Sándor és neje (Kardoskút)	1000 Ft	Nyerges Pálné	1000 Ft
Nagy Rudolfné	1000 Ft	Gombkötő Mihályné (Kardoskút)	1000 Ft	Nagy Lajosné (Kelet u.)	1000 Ft
Bozsek Endréné	1000 Ft	Szemenyei Sándor és neje (K.kút)	1000 Ft	Szekeresné Dr. Rusznák Jolán	5000 Ft
Nemes Endréné	1000 Ft	Németh Andrásné	2000 Ft	Tarr István	1000 Ft
Gyömrei Mihályné	1000 Ft	Nagy Dénesné	1000 Ft	Kissné Betkó Katalin	2500 Ft
Szabó Bálint és neje	1000 Ft	Koszorús Pál és neje (Pécs)	10000 Ft	Mórocz Antal (Kardoskút)	1000 Ft
Balogh Sándorné	2000 Ft	Jankó Ferenc	2000 Ft	Jankó Lajosné	2000 Ft
Dr. Hajdú Mihály (Budapest)	5000 Ft	Hajdú János és neje	2000 Ft	Sin Ida (Győr)	5000 Ft
Szikora Józsefné	6000 Ft	id. Rajki István és neje	1000 Ft	Gellény Ferencné	2000 Ft
Domján Istvánné	2000 Ft	ifj. Rajki István és neje	2000 Ft	Paksi Sándorné	2000 Ft
Gyömrei Antal (Kardoskút)	1000 Ft	Tóth Sándor Istvánné	5000 Ft	Név nélkül, de Istennél	
Czikora Lajos (Kardoskút)	1000 Ft	Szekeres Józsefné	1000 Ft	tudva lévő 2 testvértől	1700 Ft
Török Lajos (Budapest)	3000 Ft	Bánki H. Jolán	1000 Ft		
Éliás Béla	2000 Ft	Berta Károlyné	2000 Ft		

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) ·
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházm. felügyelő ·
Tördelőszerkesztő: Szatmári László · **Nyomtatás:** Yes-Press 2001 Bt., Tótkomlós